

SUSAN BARR

NORSKE OFFENTLIGE SAMLINGER MED KULTURHISTORISK POLARMATERIALE

MEDDELELSER NR. 134

OSLO 1994

Protesterer mod enhver
Okkupation
JULI 1914
DIREKTØR F. HIORTH Kristiania
REPRESENTANT FOR
The Spitzbergen Coal-Traffic
SHEFFIELD

SUSAN BARR

NORSKE OFFENTLIGE SAMLINGER
MED KULTURHISTORISK
POLARMATERIALE

MEDDELELSER NR. 134
OSLO 1994

© NORSK POLARINSTITUTT

Tekst & billedredaksjon: Annemor Brekke

Omslagsfoto: Eksempler fra Norsk Polarinstitutt's historiske samlinger

Susan Barr/Arne Handberg

Grafisk formgivning: Vidar Grimshei

Grafisk produksjon: Grimshei Grafiske, Lørenskog

Trykt desember 1994 hos Gjøvik Trykkeri As

ISBN 82-7666-084-3

Forord

Denne katalogen er laget for å imøtekomme de mange henvendelser Norsk Polarinstitutt får fra forskere, media og andre. Opplysningene er samlet på forskjellig vis. Alle fylkeskonservatorene ble for eksempel kontaktet med spørsmål om hvilke samlinger som kunne være av interesse i deres fylke. Dernest ble alle de aktuelle samlingene kontaktet, de fleste flere ganger. Mye materiale fikk sin plass i katalogen gjennom forfatterens personlige kjennskap til stoffet og miljøet. En del er notert fra avis-oppslag.

Det er en kjent sak at det først er etterat en slik oversikt står på trykk at vi virkelig kan regne med å få engasjert en del bidragsytere. Jeg oppfordrer derfor alle som oppdager feil eller mangler om å henvende seg direkte til forfatteren slik at neste utgave kan kompletteres til et best mulig resultat.

Ytre omstendigheter gjorde at arbeidet med katalogen ble forsinket i sluttfasen. Innholdet var så ajour som det var mulig å få det i mars 1993. Det var ikke mulig å foreta en ny oppfølging til alle institusjonene nå like før trykking. Det kan hende at enkelte opplysninger om kontaktperson og åpningstider ikke lenger er helt à jour, men det som er viktigst her – beskrivelsen av samlingene – skal være riktig.

Det er meningen at oversikten skal utvides til også å omhandle norsk polarhistorisk materiale i *utenlandske* samlinger. Katalogen er distribuert til alle institusjoner som er nevnt i oversikten.

NB! Enkelte samlinger tilhører bedrifter, o.l. og er derfor ikke tilgjengelige på samme måte som de museale. Slike er merket med *.

Norsk Polarinstitutt, oktober 1994
SUSAN BARR

*Nordpolhotellet i Ny-Ålesund, i drift somrene 1936–39 og 1965–66.
Foto: Hilda Sommerfelt/Norsk Polarinstituttets arkiv, 1939.*

Innhold

SVALBARD	6-9	TELEMARK	33-34
Ny-Ålesund samlingen	6	Olav Bjaalands Museum	33
Svalbard Museum	7	Fylkesmuseet for Telemark og Grenland	34
Store Norske Spitsbergen Kulkompani a/s	8	VESTFOLD	35-39
Barentsburg Museum	9	Larvik Sjøfartsmuseum	35
Bjørnøya Museum	9	Østlandsposten, Larvik	35
JAN MAYEN	10	Kommandør Chr. Christensens	
FINNMARK	11-14	Hvalfangstmuseum	36
Vardøhus Museum	11	Sandefjord Sjøfartsmuseum	37
Vadsø Museum	12	Vestfold Fylkesmuseum	38
Nordkappmuseet	13	Preus Fotomuseum	39
Isbjørnklubben	13	Holmestrand Museum	39
Alta Museum	14	BUSKERUD	40-41
TROMS	15-18	Kongsberg Skimuseum	40
Polarmuseet i Tromsø	15	KVM, Norsk Forsvarsteknologi as	40
Tromsø Museum	16	Lågdalsmuseet	41
Statsarkivet i Tromsø	17	OPPLAND	41
Balsfjord bygdemuseum	18	HEDMARK	42
Gratangen Båtsamling	18	Norsk Skogbruksmuseum	42
NORDLAND	19-22	OSLO	43-59
Polar- og fiskerimuseet på Andenes	19	Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek	43
Narvik bibliotek, fotosamlingen	19	Forsvarsmuseet	43
Vesterålmuseet	20	Framhuset	44
Nordlandsmuseet	21	Norsk Filminstitutt	48
Saltdal bygdetun	21	Norsk Folkemuseum	49
Nasjonallbibliotekavdelinga i Rana	22	Norsk Polarinstitut	50
TRØNDELAG	23	Norsk Sjøfartsmuseum	51
Statsarkivet i Trondheim	23	Norsk Teknisk Museum	52
MØRE OG ROMSDAL	23-25	Oslo Bymuseum	52
Aalesund Museum	23	Riksantikvaren	53
Stiftelsen Ishavsmuseet Aarvak	24	Riksarkivet	54
Brandal rederiets samling	25	Skimuseet i Holmenkollbakken	55
Ishavsgalleriet, Tjørvåg	25	Universitetsbiblioteket i Oslo	56
SOGN OG FJORDANE	26	Universitetets Etnografiske Museum	58
HORDALAND/BERGEN	26-30	Universitetets Myntkabinett	59
Fiskerimuseet i Bergen	26	Dagbladet	59
Historisk Museum, Universitetet i Bergen	26	NTB - Fotoarkivet	59
Bergen Sjøfartsmuseum	27	AKERSHUS	60-61
Statsarkivet i Bergen	27	Fridtjof Nansen Stiftelsen på Polhøgda	60
Thor Iversens samlinger	28	Roald Amundsens Hjem, «Uranienborg»	61
Universitetsbiblioteket i Bergen	30	ØSTFOLD	62-63
ROGALAND	31	Borgarsyssel Museum	62
Stavanger Museum - Sjøfartsmuseet	31	Østfold fylkes billedarkiv	62
VEST-AGDER	31	Roald Amundsens Minne, «Tomta»	63
AUST-AGDER	32	Hvaler Bygdemuseum	63
Aust-Agder Museum	32		

Svalbard

Ny-Ålesund Samlingen

Adresse: v/Kings Bay Kull Comp., 9173 Ny-Ålesund
Telefon: 79 02 71 11
Fax: 79 02 71 13
Kontaktperson: Adm.leder
Startår: Innendørs utstilling fra 1989
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Etter avtale

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Fotografier og gjenstander med tilknytning til Ny-Ålesund: gruvedrift, Nordpolsferder.
- Ute står luftskipsmasten til *Norge* og *Italia*, minnesmerker etter Roald Amundsens og Umberto Nobiles Nordpolekspedisjoner, samt Borsiglokomotiv fra 1909 med kullvogner.
- Bedriftssykestue med utstyr fra 1950-årene.
- Boliger og hus fra gruvedtiden.
- Bebyggelsen fredet av Riksantikvaren 1.2.1992.

Luftskipet Norge over Ny-Ålesund i 1926. Foto: Norsk Polarinstituttts arkiv.

Postkort fra Svalbard Museum

Svalbard Museum

<i>Adresse:</i>	Postboks 521, 9170 Longyearbyen
<i>Telefon og fax:</i>	79 02 13 84
<i>Kontaktperson:</i>	Museumsbestyrer eller styrets leder
<i>Startår:</i>	20.1.1982
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	Juni-aug.: alle dager unntatt tirs. Ellers tirs. og tors. 17:00-19:00, søn. 16:00-20:00. Ekstra-åpning kan bestilles hele året mot vederlag.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Fotografier (ca 800) og endel arkivalia fra Longyearbyen.
- Gjenstander og utstoppede dyr som belyser alle sider ved Svalbards historie.
- Kopi av fangsthytte i full størrelse.
- Fangstredskaper, annekasjonsskilt og noen gjenstander fra Den annen verdenskrig.
- Utstilling om gruvedrift og kulturhistorie i Longyearbyen med fullskala-modell av gruveinteriør.
- Ny (1994) utstilling om Svalbards geologi.
- Friluftsutstilling av gruvevogner og -redskap.

Postkort fra Svalbard Museum

- Taubanesentralen (teknisk kulturminne) åpnet 1993 med plansjeutstilling om kullets vei fra gruve til utskipning.
- Salg av Svalbard- og polarlitteratur, Norsk Polarinstituttts kart og publikasjoner og andre effekter med tilknytning til Svalbard.

I Longyearbyen finnes også en unik samling av eldre kart over og litteratur om Svalbard (Henrik Varmings samling). Dette er en frittstående stiftelse og deler av samlingen blir nå utskilt i Tvetter-galleriet i Longyearbyen.

Store Norske Spitsbergen Kulkompani a/s (SNSK) *

Adresse: 9170 Longyearbyen
Telefon: 79 02 22 00
Fax: 79 02 18 41
Kontaktperson: Informasjonslederen
Startår: 1916
Åpningsperiode:
Åpningstid: etter avtale

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- En stor fotografisamling av Svalbardbilder med vekt på SNSKs arbeidsområde, og gruvebyene Longyearbyen og Sveagruva, hovedsakelig fra tiden 1916-1970. Hovedfotografer er Sigurd Westby og Herta Grøndal. En oversikt over samlingen finnes også ved Norsk Polarinstitutt.

Barentsburg Museum

Adresse: Kulturhuset, 9178 Barentsburg
Kontaktperson: Gruveselskapet Trust Artikugol
Telefon: 79 02 18 14
Startår: 24.2.1963
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Etter avtale

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Gjenstandsmateriale funnet under de sovjetiske arkeologiske utgravninger av pomortufter på Svalbard.
- Andre gjenstander og fotografier som belyser deler av Svalbards historie, bl.a. fotografier fra Barentsburg under Den annen verdenskrig.

Bjørnøya Museum *

Adresse: 9176 Bjørnøya
Kontaktperson: Stasjonssjefen
Startår: 1971
Åpningsperiode: Ved henvendelse til stasjonssjefen

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Katalogiserte kulturhistoriske gjenstander funnet på Bjørnøya, bl.a. i graver etter pomor-fangstmenn.
- Fangstredskaper.
- Gjenstander og fotografier fra kullgruvedriften.
- Noen utstoppede fugler, dyreknokler, o.l.
- Den restaurerte Hammerfesthytta fra 1823 står like ved.

*Jernbane ved Tunheim kullgruve, Bjørnøya 1920–25.
Postkort i Norsk Polarinstituttets arkiv*

Jan Mayen

Jan Mayen Museum *

Adresse: Forsvarets stasjon,
8013 Jan Mayen
Kontaktperson: Stasjonssjefen
Startår: 1964
Åpningsperiode: Hele året

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Hovedparten av det historiske gjenstandsmaterialet som er funnet på øya:
- Fra hvalfangsttiden: enkelte jerngjenstander, krittpipebiter, to kanoner samt kanonkuler, anker.
- Antagelig fra 1882: 25 cm langt jernkors med kjetting.
- Anneksjonsskilt, Meteorologisk Institutt 1922/26.
- Fra krigsårene 1940-45: ammunisjon, flyrester, enkelte gjenstander, garnisonsflagg.

*En del av utstillingen på Jan Mayen.
Foto: Susan Barr*

*Polarår-stasjonen Østerrikeren på Jan Mayen 1882-83.
Foto: E. E. von Wohlgemuth/Norsk Polarinstituttts arkiv*

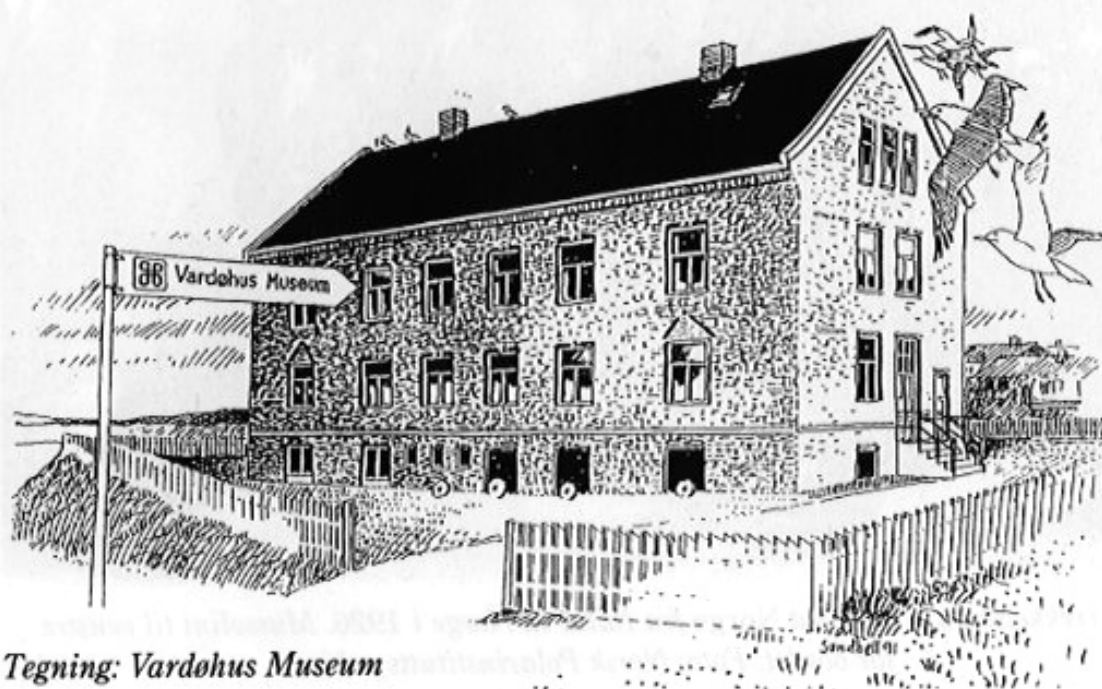
Finnmark

Vardøhus Museum

<i>Adresse:</i>	Per Larsensgt. 32, Postboks 250, 9951 Vardø
<i>Telefon:</i>	78 98 80 75
<i>Kontaktperson:</i>	Pirjo Saariniemi, konservator
<i>Startår:</i>	1894
<i>Åpningsperiode:</i>	Januar-desember
<i>Åpningstid:</i>	Vinter: man-fre 09:00-15:00, sommer: man-ons 09:00-15:00, tors-fre 10:00-18:00, helg 12:00-15:00

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Hvalharpuner og annet redskapsutstyr samt en betydelig samling egg, fugler, planter og mollusker fra polare strøk.
- Tre hvalkanoner fra 1800-tallet.
- Museet arbeider også med dokumentasjon og vern av en hvalfangststasjon på Vardøya fra hollendertiden.
- En skipskanon etter Svend Foyns virksomhet i Vadsø.
- En større permanent utstilling om Fridtjof Nansens ekspedisjoner og hans forhold til Russland ble åpnet sommeren 1993.
- Museet har kopier av arkivmateriale fra St. Petersburg og Moskva angående Nansen og russiske myndigheter.

Tegning: Vardøhus Museum

Vadsø Museum

Adresse: Hvistendahlsgt. 31, 9800 Vadsø
Telefon: 78 95 29 55
Kontaktperson: Konservator Waling T. Gorter Grønvik
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 10-15 hverdager, i helger iflg. kunngjøring i lokalavisen

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Museet har forvaltningsansvar for luftskipsmasten på Vadsøya, brukt i 1926 og 1928 under Amundsens og Nobiles fremstøt mot Nordpolen, og har også en utstilling i forbindelse med masten.
- Originalfotografier med negativer fra Roald Amundsens *N24/25*-ekspedisjon.
- Fotografi av Maddalenas fly på Vadsø havn 1928.
- Kopier av ca 200 glassdias fra Amundsens samling funnet i Vadsø i 1986.
- Medisinskrin fra *Norge*, trolig også brukt på *N24/25*. Bruksanvisning håndskrevet, trolig av Lincoln Ellsworth.
- Stort amerikansk flagg gitt av Ellsworth til politimesteren i Vadsø i 1926.
- En original uniform fra Umberto Nobile.
- To signallagg fra *Norge*.

Overrekkelsen av luftskipet Norge fra Italia til Norge i 1926. Mussolini til venstre for bordet. Foto: Norsk Polarinstituttts arkiv.

Nordkappmuseet

Adresse: Boks 260, 9751 Honningsvåg
Telefon: 78 47 20 90
Fax : 78 47 20 32
Kontaktperson: Konservator Kjersti Skavhaug
Startår: 1982
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 15.6.-15.8.: man-lør 11:00-20:00, søn 15-20;
resten av året man-fre 11:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Bilde av båt på ishavet, ukjent hvor.
- Museet har polarturisme (særlig nordkapturisme) som hovedtema.
- Kopier av enkelte Wilse-fotografier fra Svalbard.

Isbjørnklubben

Adresse: 9600 Hammerfest
Telefon: 78 41 31 00/78 41 21 85
Kontaktperson: Hans Sahlberg
Startår: 1963
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Juni, juli, august 08:00-18:00, resten av året 08:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Ca. 150-160 gjenstander. Utstoppede fugler og dyr dominerer.
- Portrettgalleri over 40-50 skipperer som har ført ishavsskuter ut fra Hammerfest.
- Ca. 30 utstoppete fugler.
- Ca. 20 utstoppete pattedyr: sel, rev, ulv, lemen, isbjørn, gaupe, mm.
- Modeller av ishavsskuter.
- Redskap, våpen, kniver, mm. fra fiske og fangst.
- Hvalben og andre ben.
- Bøker, fotografier.
- Noen gjenstander og film fra Grytviken.
- Klubben eier ikke originale dagbøker, journaler, o.l., men vet hvilke privatpersoner som har slikt.

Alta Museum

Adresse: Altaveien 19, 9500 Alta
Telefon: 78 43 53 77
Fax: 78 43 58 29
Kontaktperson: Museumsbestyrer Hans Christian Søberg
Startår: 1978
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 15.6-15.8: daglig 08:00-23:00
1.-15.6 - 1.-15.8: daglig 08:00-20:00
1.9-1.6: hverd.09:00-15:00, helg 11:00-16:00

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- En del bilder av ishavsfangst.
- En tilnærmet komplett fangstbåt, samt to travaille-båter.
- Noen få fangstgjenstander.

*Fangstskuta Veslekari i grønlandsisen 1929.
Foto: Luncke/Norsk Polarinstitut.*

Troms

Polarmuseet i Tromsø

Adresse: Postboks 900, 9001 Tromsø.
Telefon og fax: 77 68 43 73
Kontaktperson: Bestyrer Torbjørn Trulssen
Startår: 1978
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 15.5-31.8: 11:00-18:00; 1.9-14.5: 13:00-15:00

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Gjenstander, fotografier, arkivalia som belyser fangstliv og forskning i de polare strøk, med særlig vekt på nordområdene.
- Gjenstandsmateriale fra Willem Barentsz' siste leir på Novaja Zemlja.
- Gjenstandsmateriale fra nederlandsk og engelsk hvalfangst på Svalbard på 1600-tallet.
- Gjenstandsmateriale fra russisk overvintringsfangst på Svalbard på 1700-tallet.

*Fangsthytte på Sørkapp, Svalbard, 1920.
Foto: Adolf Hoel/Norsk Polarinstitut.*

- Gjenstandsmateriale, fotografier og arkivalia knyttet til Roald Amundsens ekspedisjoner, herunder Helmer Hanssens samling fra Sydpolturen, deponert fra Sandefjord Sjøfartsmuseum, samt hans kompass fra Sydpolturen gitt av kongefamilien.
- Stol fra luftskipet *Norge*.
- Modeller av *Norge* og *N24*.
- Roald Amundsens selvregistrerende magnetiske variasjonsapparat fra *Gjøa*-ferden.
- To hvalfangstkanoner fra 1946/47.
- Ishavsskuten *Polstjerna*, bygget av tre i 1948 (eies av Arktisk Forening i Tromsø).
- En samling gamle s/hv fotografier hovedsakelig fra fangstliv (selfangst/hvalross-fangst/overvintringsfangst etter isbjørn og polarrev), samt billedmateriale tilknyttet tidligere vitenskapelige og oppdagelsesekspedisjoner.
- Boksamlingen, tildels antikvarisk, omfatter ca 800 enheter polarlitteratur.
- Polarmuseets arkivaliesamling er deponert på Statsarkivet i Tromsø.

Tromsø Museum

<i>Adresse:</i>	Lars Thørings vei 10, 9006 Tromsø.
<i>Telefon:</i>	77 64 50 00
<i>Fax:</i>	77 64 56 85
<i>Kontaktperson:</i>	Roger Jørgensen
<i>Startår:</i>	1874
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	15.6.-15.9.: 08:30-15:30, lør 12:00-15:00, søn 11:00-16:00; 15.9.-15.6.: 09:00-21:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Magasinerte funn fra arkeologiske utgravinger på Svalbard.
- Registreringer av kulturminner på Svalbard og Jan Mayen med fotodokumentasjon.
- Rapporter fra andre lands arkeologiske undersøkelser på Svalbard.
- Kopier av eldre fotografier fra Svalbard, bl.a. fra Kings Bay.
- Gjenstander samlet på Jan Mayen, bl. a. fra hvalfangsttiden: en spettspiss, kjøttkrok, liten gryte, jernhengsel. Fra revefangsttiden: selvskuddkasse, revefellepinner. (Fullstendig liste finnes også på Norsk Polarinstitutt.)
- Enkelt-gjenstander i utstillingene, inkludert et russisk-ortodoks kors fra Svalbard.

Statsarkivet i Tromsø

<i>Adresse:</i>	Breivika, 9005 Tromsø.
<i>Telefon:</i>	77 67 66 11
<i>Fax:</i>	77 67 65 20
<i>Kontaktperson:</i>	Statsarkivar Liv Mykland, konsulent Tore Sørensen
<i>Startår:</i>	1987 Troms og Finnmark, fra oktober 1989 også Svalbard
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	09:00-15:00, samt tirs. 16:45-19:45

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Statlige institusjoner på Svalbard skal avlevere sine eldre arkiver til statsarkivet i Tromsø, som har arkivansvar for øygruppen. Unntatt fra dette er Sysselmannen som avleverer til Riksarkivet. Også private arkiver kan etter avtale avleveres til statsarkivet eller deponeres der. Statsarkivet i Tromsø registrerte i 1989 alle statlige arkiver i Longyearbyen (publikasjon: *Kartlegging av statlige arkiver på Svalbard, 1990*).

Følgende polarhistorisk arkivmateriale, også fra fastlandet, er pr. november 1994 avlevert til eller deponert i statsarkivet:

Statlige arkiver:

- Svalbard Radio/Televerket på Svalbard, 1911-1983.
- Sognepresten på Svalbard, 1920-1978.
- Bergmesteren for Svalbard, 1925-1949 (kart til 1973).
- Svalbardrådet, 1971-1992.
- I Vervarslinga for Nord-Norges arkiv: De meteorologiske ishavsstasjonene Bjørnøya, Jan Mayen og Hopen, dessuten meteorologisk virksomhet på Spitsbergen og Grønland.
- I Troms politikammers arkiv: Registreringer av overvintringsekspedisjoner utrustet fra Tromsø 1918-1970.
- I Tromsø tollsteds arkiv: Oppgaver over fartøyer og ishavsfangst fra 1861.
- Dessuten svalbardsaker i andre statlige arkiver, så som arkivene til Skoledirektøren i Troms, Biskopen i Nord-Hålogaland, Tromsø byfogd/byrett, Arbeidstilsynet 12. distrikt, Tromsø postkontor m.fl.

Privatarkiver

- Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S: Gruvekontoret, hovedkontoret, hyrekontoret i Tromsø/Harstad, London-kontoret mm. (til sammen 370 hyllemeter), 1916-1983.
- Kings Bay Kull Comp. A/S: Gruvekontoret, hovedkontoret, London-kontoret mm., 1917-1968.
- Longyearbyen Arbeiderforening, 1945-1988.
- Polarmuseet i Tromsøs arkivaliasamling.
- Arktisk Forening (Tromsø).

Balsfjord bydemuseum

Adresse: Aursfjord, 9200 Moen
Telefon: 77 72 67 64
Kontaktperson: Arne Pedersen, Aursfjordgård, 9220 Moen

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- En mast fra en ishavsskute.

Gratangen Båtsamling

Adresse: 9470 Gratangsbotn
Telefon: 76 92 03 70
Fax: 76 92 03 90
Kontaktperson: Bestyrer Sverre Nordmo
Startår: 1982
Åpningsperiode: 1.6-20.8
Åpningstid: Kontortid, ellers etter avtale

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- To fangstbåter fra ishavsskuter fra kommunen.
- Div. fangstutstyr og deler/utstyr fra ishavsskuter.
- En 18 fot båt, bygget av sinkplater, som hang under gondolen til Wellmans' luftskip under forsøket på å nå Nordpolen i 1909.
- Ca 400 bilder fra båter, fangst og miljø under selfangst.
- Ishavsskuta *Polaric*, 114 fot, bygget 1917, vil bli satt på land i Foldvik og fungere som et museum, med historisk samling fra ishavet i rommet. Lugarene innredes for overnatting.
- Innsamling pågår.

Jakten «Stans Forland» som kom seg fri av isen etter en ufrivillig overvintring i Raudfjorden, Svalbard 1907-08. Foto: Adolf Hoel/Norsk Polarinstitut.

Nordland

Polar- og fiskerimuseet på Andenes

Adresse: 8480 Andenes
Telefon: 76 14 20 88
Kontaktperson: Asbjørn Iversen. Tlf. privat 76 14 11 57
Startår: 1967
Åpningsperiode: 1.6.-20.8.
Åpningstid: 10:00-18:00. Resten av året etter avtale.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- En guidebok og katalog med 34 nummer inkludert bilder fra forskjellige polflyvinger.
- Utstyr og redskap fra gruvemiljø, fiske og fangst.
- Gjenstander knyttet til Hilmar Nøis.
- Isbjørnskinn, utstoppete polarfugler, et øgleavtrykk og fossiler fra Svalbard.
- Båtmodeller.
- Borekroner fra oljeboring på Svalbard og Andøya.

Narvik bibliotek, fotosamlingen

Adresse: Rådhuset, postboks 116, 8501 Narvik
Telefon: 76 92 24 81
Kontaktperson: Jørn Aalmen
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Man-fre 08:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Fotosamlingen i Narvik består av ca 120 000 enheter. Av disse har 25 bilder tilknytning til polare områder. Serien 1983/3 på 21 bilder er tatt av en svensk fotograf omkring 1920. Glassplatenegativene ble kjøpt av Narvik Bokhandel, og var tenkt gitt ut som prospektkort før de havnet i fotosamlingen. Samlingen har også noen bilder av selfangstskuter under bygging.

- 1974/1:306 Nobileferden, Cesioni går i land i Narvik
- 1974/1:307 Nobileferden, Nobile går i land i Narvik
- 1974/1:132 *Citta de Milano* ved Fagerneskaia 1928
- 1951/1:263 Fangstskuta *Polarbjørn*
- 1983/3:1-21:

Motiv:	Sted:
1. Hundespann	Spitsbergen
2. To menn m/hundespann, stor oppakning	"
3. Kulltransport med damplok	Sveagruver
4. Kullasting med stor kran	"
5. Lastekai m/båtanløp	"
6. Lastekai	"
7. Leirformasjoner og Kap. Littrow	"
8. "	"
9. Jordblandet is, Paula Glacieren	
10. Innløpet til Bellsundet	Bellsund
11. Paula Glacieren	
12. "	
13. "	
14. Bebyggelse	Sveagruver
15. Innlandsis, utsikt fra Mt. Liljewalch	
16. Utsikt over Bragansa Bay	
17. Fagerstad fjellene	
18. Bebyggelse, kabeltårn med linebane	Sveagruver
19. Liljewalchfjellene	
20. Innløpet til Svea	
21. Utsikt over gruedalen	Sveagruver

Vesterålmuseet

Adresse: Maren Fredriksens allé 1, 8490 Melbu
Telefon: 76 15 75 56
Fax: 76 15 82 65
Kontaktperson: Konservator Geir Remen
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 1.6.-31.8: 09-15, lør-søn. 11:00-16:00.
 Ellers alle hverdager 09:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Ca. 50 fotografier fra eldre cruisetrafikk også til Svalbard, inkludert noen Wilse-kopier. Turisthotellet på Hotellneset ved Longyearbyen. Fotografiene er kopiert fra originaler hos Ofotens og Vesteraalens Dampskibsselskab a/s, Stokmarknes. Hurtigrutemuseet i Stokmarknes og Nordlandsmuseet i Bodø har lignende kopier.

En hyggestund i turisthotellet på Hotellneset ved Adventfjorden, Svalbard 1897. Otto Sverdrup nr. 2 fra venstre. Foto: Alex Eckener/Norsk Polarinstituttts arkiv.

Nordlandsmuseet

Adresse: Prinsens gt. 116, 8000 Bodø
Telefon: 75 52 16 40
Fax: 75 52 58 05
Kontaktperson: Harry Ellingsen
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Man-fre 09:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Kopier av Svalbardfotografier fra Vesteraalens Dampskibsselskab (finnes også på Vesterålmuseet).

Saltdal bygdetun

Adresse: 8250 Rognan
Telefon: 75 69 06 60
Kontaktperson: Alester Hansen, Hagebyen 27, 8050 Tverlandet
Startår:
Åpningsperiode: Ca 15.6-15-8
Åpningstid: Hverd.08:30-16:00, lør 12:00-16:00, søn 13:00-17:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

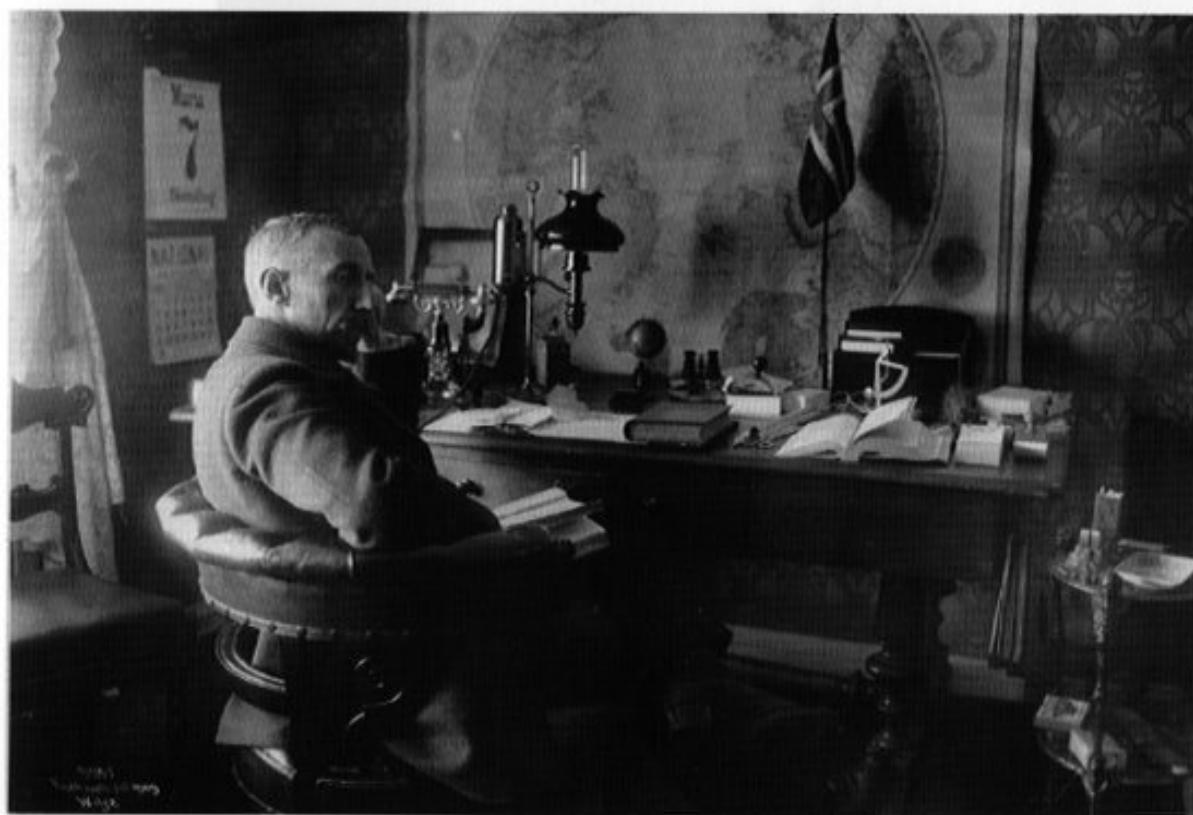
- Kahytten fra *Quest*, båten sir Ernest Shackleton brukte til Antarktis og som han døde i ved Syd-Georgia i januar 1922.

Nasjonalbibliotekavdelinga i Rana

Adresse: Langneset 29, Postboks 278, 8601 Mo
Telefon: 75 12 11 11
Fax: 75 15 54 60
Kontaktperson:
Startår: 1989
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Man-fre 08:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- En filmdatabase med informasjon om filmer med bl.a. polare emner.
- NBR lagrer negativt film- og fotomateriale for andre institusjoner i Norge.

Roald Amundsen i sitt arbeidsrom hjemme på Svartskog. Bildet er ved A. B. Wilse. Nasjonalbibliotekavdelinga har bl.a. sikret Norsk Folkemuseums samling av Wilse-fotografier. Foto: Wilse/Norsk Polarinstituttts arkiv.

Trøndelag

Statsarkivet i Trondheim

Adresse: Postboks 2825, 7002 Trondheim
Telefon: 73 52 96 20
Fax: 73 51 69 79
Kontaktperson: Førsteantikvar Eilert Bjørkvik
Startår: 1850
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 08:15-14:45.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Det som måtte finnes av polarhistorisk materiale vil eventuelt ligge blant ordinære brevsaker i enkelte embetsarkiv eller privatarkiv. Enkelte referanser finnes:

- I arkivet etter Stiftamtmanden i Trondheim/Fylkesmannen i Sør-Trøndelag: Øz16 Diverse saker 1907-1932, 8. Unnsetningsekspedisjon til Spitsbergen 1913.
- I statsarkivets lokaliasamling: avskrift av et brev fra Otto Sverdrup til faren, datert *Fram* 17.2.1895 (originalen skal være på Framhuset, Bygdøy).
- Kan være noe i politiets arkiv.

Møre og Romsdal

Aalesunds Museum

Adresse: Rasmus Rønnebergsgate 16,
6002 Ålesund.
Telefon: 70 12 31 70
Kontaktperson: Bestyrer Harald Grytten
Startår: 1903
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 11:00-15:00.

Foto: Aalesunds Museum

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Fotografier fra 1930/40-årene og gjenstander som belyser ishavsfangsten drevet fra distriktet.
- Noen fotografier fra Kings Bay (Ny-Ålesund) ca 1920.
- Utstoppede sel og isbjørn.
- Eskimo-gjenstander.

Stiftelsen Ishavsmuseet Aarvak

Adresse: Postboks 150, 6062 Brandal
Kontaktperson: Henrik Landmark
Telefon: 70 09 30 07
Startår: 1981
Åpningsperiode: Juni-aug.
Åpningstid: 13:00-18:00 (utenom dette kontakt tlf. over)

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Ishavsskuten *Aarvak* fra 1911.
- Redskap og fotografier med tilknytning til ishavet og ishavsfangst ut fra distriktet, bl.a. til øst-Grønland, f.eks. rederarkiv med loggbøker og gamle

Interiør fra Ishavsmuseet Aarvak. Foto: Ishavsmuseet.

kart, ca. 1000 fotografier. Noen dagbøker og brev, bl.a. Walter Molts dagbok og fotografier fra øst-Grønland 1932-33.

- 75 reprofoto fra Amundsens N24, N25-ekspedisjon.
- Radiosett, muligens fra Myggbukta.
- Arkiv over alle Sunnmørsskutene.
- 11 modeller av forskjellige ishavsskuter.
- Utstoppede isbjørn, polarrev, klappmyss, div. seler og fugler.
- Montasje over kullgruvedrift Kings Bay, Ny-Ålesund.
- Et nytt museumsbygg er planlagt.

Brandal rederiets samling *

Adresse: Privatsamling hos Else Karlsen, 6062 Brandal
Kontaktperson: Else Karlsen
Startår:
Åpningsperiode: Samlingen er privateiet
Åpningstid:

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Konsentrert om Brandalsskutene.
- Fangst og fiske.
- Båtutstyr, innredninger, redskap.
- Noen brev og dokumenter.
- Filmer og fotografier - kopier av en del av fotomaterialet er overlatt Ishavsmuseet, Brandal.

Ishavsgalleriet (v/Tjørnvåg skole)

Adresse: 6070 Tjørnvåg
Telefon: 70 08 40 55; (p. 70 09 29 21)
Kontaktperson: Rektor Richard Bergh
Startår:
Åpningsperiode: Samlingen er foreløpig pakket ned i påvente av nye lokaler

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- 50-60 fotografier av skuter fra distriktet og fra ishavsmiljøet (gjengitt i Richard Berghs bok *Ein gong ei ishavabygd* fra 1981. Fås kjøpt gjennom Herøy kulturstyre, 6090 Fosnavåg).
- Fangstredskap, utstoppede seler, et isbjørnhode.
- Lokallitteratur og ishavslitteratur (10-15 bøker).

Sogn og Fjordane

Foreløpig ingen kjente samlinger.

Hordaland/Bergen

Fiskerimuseet i Bergen

Adresse: Bontelabo 2, 5003 Bergen.
Telefon: 55 32 12 49
Fax: 55 31 89 84
Kontaktperson: Bibliotekar Norvald Vik
Startår: 1879
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 9:00-16:00

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Film av fiskeriinspektør Thor Iversens tokt til Svalbard i 1930.
- 60-70 bind polarhistorie. Mest fra 1800- og 1900-tallet, men også om hvalfangst i nordlige farvann på 1600- og 1700-tallet.

Historisk Museum, Universitetet i Bergen

Adresse: Haakon Sheteligs plass 3, 5007 Bergen.
Telefon: 55 21 31 16
Fax: 55 32 28 78
Kontaktperson:
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Man-fre 11:00-14:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- 16 fotografier fra Svalbard (arkivnr. 349-375) etter Olaf Andreas Svanøe.
- *Avd. for Kulturanthropologi* har en omfattende samling etnografika fra netsilik-inuitter skaffet til veie av Roald Amundsen. En tilsvarende samling finnes ved Universitetets Etnografiske Museum i Oslo. Begge samlingene er beskrevet i Taylor, J. Garth, 1974: *Netsilik Eskimo Material Culture: The Roald Amundsen Collection from King William Island*. Oslo-Bergen-Tromsø.

Universitetsforlaget. Ifølge hovedkatalogen består denne samlingen av 97 nummer (fra 1828-1924), hvorav en slede som kan ha vært den Amundsen selv brukte (E1924).

Bergen Sjøfartsmuseum

Adresse: Haakon Shetelig's plass 2, (Postboks 2736 Møhlenpris), 5026 Bergen
Telefon: 55 32 79 80
Fax: 55 32 91 37
Kontaktperson: Bestyrer Lauritz Pettersen
Startår: 1921
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 11:00-14:00, stengt lørdager

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Modeller av *Fram*, *Gjøa*, *Maud*.
- Kart: Roald Amundsens håndtegnede kart laget mellom Framheim og Sydpolen 20.10.1911 - 26.1.1912.
- Kapt. Thorvald Niensens håndtegnede kart over Rosshavet laget på reisen til og fra Framheim 1910-12.
- Kart over *Mauds* ferd 1922-25 tegnet og signert av H.U. Sverdrup.
- Signerte fotografier av mannskapet på *Fram* ved hjemkomsten i 1912.
- *Norge*-ferden i 1926: signert fotografi av R. Amundsen.
- Deltakernes navnetrekk på et stykke av luftskipets duk.
- Diverse: lanterner og klyverbomsnakk fra *Gjøa*.

*Gjøa ved King Point,
Nordvestpassasjen.*

*Foto: Roald Amundsen/Norsk
Polarinstituttets arkiv.*

Statsarkivet i Bergen

Adresse: Årstadveien 22, 5009 Bergen.
Telefon: 55 31 69 94 / 55 31 50 70
Kontaktperson:
Startår: 1885
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Hverd. 09:00-15:00, sept.-juni også 17:00-20:00 man.-ons.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

1. Arkivet etter Stiftamtmanden i Bergen:
 - Eske 579 som inneholder brev fra diverse handelskommisjoner, bl.a. *den grønlandske og færøyske* 1806.
 - Eske 2164-2167 som inneholder arkivet etter *Inspektoratet for det Bergensk Grønlandske kompani 1725-1727*, med en rekke originale og unike dokumenter om handelskompaniet.
2. Fiskeridirektoratets arkiv:
 - Regnskaper for fiskeristasjonene på Svalbard i slutten av 1930-årene, materiale om norsk hvalrossfangst, og opplysninger om *Ishavsrådet*, alt samlet i Thor Iversens arkiv.

Thor Iversens samlinger *

Kontaktperson: Hans Kr. Bukholm, Ibsensgt. 100, 5000 Bergen.
Tlf. 55 29 86 82
Startår: Slutten av 1970-tallet
Åpningsperiode: Etter avtale

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Thor Iversens film- og billedsamling er basert på 5-6000 glassplate- og småbildenegativer tatt opp av daværende fiskerikonsulent Iversen fra ca 1900-1940. De fleste er aldri publisert og kvaliteten er god. Hele samlingen er ennå ikke tilgjengelig for publikum, men en del kan beskues og kopier kan bestilles.

Stikkord fra den polare samlingen (ikke komplett liste):

Stillsbilder:

ALBUM 1:

MK Torvik / MK Blåfjell / MS Nansen

Ny-Ålesund 1923 - damptog - kullskip

Thor Iversen og Einar Kofoed

SS *Sørlandet* i fart

Kapp Heer - Barentsburg

Gamle graver - reinjakt - hvalfanger

«Longyear City» - bebyggelse og kullanlegg - gamle kaien mm - SS Skald laster kull på Hotellneset

Grumantbyen - Colesbay 1925 - Barentsburg

Turisme

MS *Blomstersol* av Stavanger 12/8-23 - MK Torvik, grunnstøting.

ALBUM 2:

Turisme i Isfjorden 1924-25

Bjørnøya: Hvalfangere i Sørhavna - kulldrift - silo - lokomotiv med vogner

Hopen: foto fra flere sider fra båt 1924 - fangsthytta i Husdalen - varder - fra toppene i flere retninger

Fiske østenfor Spitsbergen

Loddefangst 1924

SS *Sotra* ved Hopen

Kong Karls Land 1929

Selfangere i Tromsøsundet: *Quest* - *Veslekari* m.fl.

Fra selfangst: mange bilder

Russisk damp-selfanger.

ALBUM 3: (mest Leica-småbildene.)

Jan Mayen: Minneplate v/Hollenderhaugen - Hvalrossbukta - Nordlaguna 1930

MK Kirkholmen

Heklahorn - vår

Bjørnøya: Sørhavna

ALBUM 4:

Grønland 1932: Kapp Moltke / Trollbotten / Mørepollen / Storfjorden

Finn Devold 24/7-32 - (okkupasjonen av Grønland) - Lindenowfjorden - 27/7-32

MK Nordkapp 2 / Polaris / MS Veslekari

Fiske i elv

Grønland: Isfjell - Isbjørn ombord

Svalbard: Telegrafneset - hvalfangststasjonen

Div. fiskefartøyer

SS *Fagerborg* v/Telegrafneset

Barentsburg 1935 - Moffen 18/8-35 - Ny-Ålesund 6/7-35

Gavl båter på strand 1935

Nordhav 2 av Kr.sand 1936

Selvskudd

Ny-London - oversikt over bygninger - marmorbruddet 1937

Hotellneset: Kullanlegg + kullskip

Hornsund - Ny-Ålesund: bygninger

Eggsanking i Trygghavna

Universitetsbiblioteket i Bergen

Adresse: Haakon Shetelig's Plass 1, 5007 Bergen
Telefon: 55 21 25 00
Fax: 55 32 06 66
Kontaktperson: Svein Olaf Dahl, UB-Realfag, Allégt. 41, 5007 Bergen
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 10:00-19:00, lør. stengt.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Noen Roald Amundsen papirer i Helland-Hanssens privatarkiv.
- I billedsamlingen: Noen Knudsenfotografier fra Svalbard (turister og panoramaer), samt Roald Amundsens besøk i Bergen, en uregistrert samling fra en hvalfanger i Antarktis, bilder av *Aurora* (Shackletons andre Trans-Antarctic Expedition-skute) på verftet.

Ved *Geofysisk Institutt, Univ. i Bergen* finnes mapper som inneholder følgende materiale:

- Forberedelsene til *Bratigg*-ekspedisjonen 1947-48.
- Aeroarctic (International Society for the Exploration of the Arctic Regions by means of Aircraft): brev, rundskriv, brosjyrer. 1926-33. (Fridtjof Nansen var president til sin død.)
- Polaråret 1932-33, samt Polarmonumentet - forslaget fra Müller-Blensdorf.

*Flyet som Roald Amundsen tok sertifikat (patent) i som den første sivilperson.
Foto: kopi i Norsk Polarinstitutt's arkiv.*

Rogaland

Stavanger Museum - Sjøfartsmuseet

Adresse: Muségt. 16, 4010 Stavanger

Telefon: 51 52 60 35

Fax: 51 52 93 80

Kontaktperson: Frida Dahlberg, Randi Skotheim

Startår:

Åpningsperiode: Hele året

Åpningstid: 15.6.-15.6 : tirs-lør. 11:00-15:00, søn. 11:00-16:00.
Stengt mandag. Ellers kun søndag 11:00-16:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Modell av *Fram*, 68 cm lang, gitt av Roald Amundsen i 1927.
- To innrammede fotografier av *Fram* i Kristiania 1893 og i Vågen i Stavanger 1902.

Vest-Agder

Forløpig ingen kjente samlinger.

Aust-Agder

Aust-Agder-Museet

<i>Adresse:</i>	Langsæ Gård, 4800 Arendal
<i>Telefon:</i>	37 02 24 22
<i>Kontaktperson:</i>	1.konservator Ulf Hamran
<i>Startår:</i>	1832
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	Hverd. 09:00-15:00, lør 09:00-13:00, søn 12:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Innrammet foto av Arendal havn ved Nansens og *Frams* ankomst 7.9.1896.
- En bit av *Frams* seil, som var sydd i Arendal.
- Et lite stykke tre med innbrent tekst «*Fram*» *længst syd og nord*, med sertifikat.
- Sølvnål, minne om *Frams* seilas.
- To modeller av eskimokajakker.
- Modell av samojedsleder. Samojed tobakspipe, hornskje, krusifiks fra grav.

*Mottagelsen i Oslo av Fridtjof Nansen og hans følge fra den første FRAM-ferd 1896.
Foto: Worm-Petersen/Norsk Polarinstituttts arkiv.*

Telemark

Olav Bjaalands Museum

Adresse: Morgedal, 3847 Brunkeberg
Kontaktperson: Bestyrer Margit Bjåland
Startår: 1966
Åpningsperiode: 20.6.-20.8.
Åpningstid: 10:00 -17:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Gjenstander og fotografier fra Sydpolturen 1910-12, bl.a. slede, Rønnes reservetelt, Bjaalands anorakklue og ullteppe, kavringer fra Christiansands Dampbageri som har vært med på to polturer, utstoppet grønlandshund og ringpingvin med egg, skipskiste med forskjellig utstyr: revolver, kikkert, distansemåler.
- Miniatyrmodell av *Fram*.
- Fotostatkopi av Bjaalands dagbok og hans kontrakt med Amundsen.
- Vandelsattest fra Amundsen til Jørgen Stubberud.

Postkort fra Olav Bjaalands Museum.

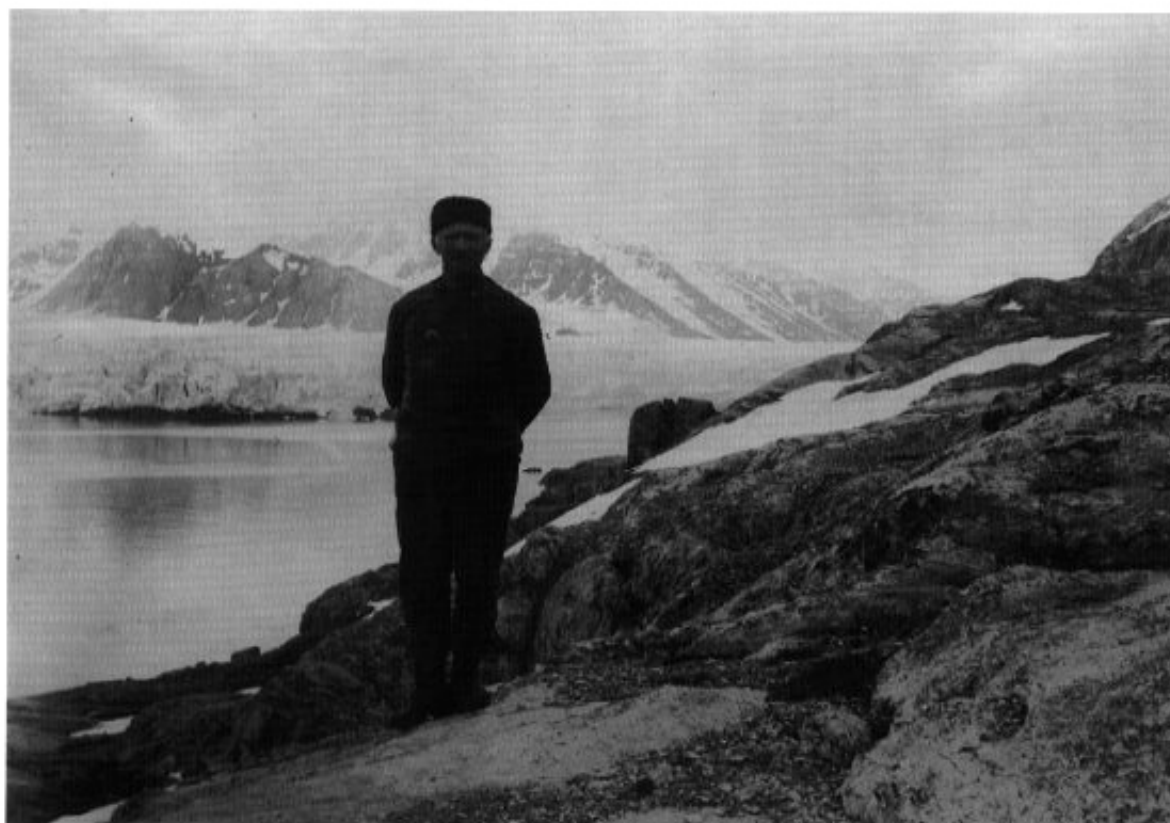
- Kronologisk utstilling av Bjaalands fotografier fra sydpolferden og samling av hans filmer. (Amundsens filmer ble ødelagt under turen og Bjaalands ble brukt f.eks i Amundsens bok.)
- Rønnes symaskin fra Sydpolekspedisjonen(?)

Fylkesmuseet for Telemark og Grenland

Adresse: Øvregt. 41, 3700 Skien
Telefon: 35 52 35 94
Kontaktperson: Konservator Tor Gardåsen
Startår:
Åpningsperiode: 15.5.-1.9.
Åpningstid: 15.5-23.6 10:00-14:00, søn 11:00-17:00,
 24.6-1.9 12:00-16:00, søn 11:00-17:00..

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Bilder, bøker, medaljer og gjenstander etter polfareren Hjalmar Johansen. Gjenstandene er magasinert og ikke del av noen utstilling pr. idag. Stort sett ikke ting som direkte var med på polarferdene. Kopi av katalogen finnes også ved Norsk Polarinstitut.

Hjalmar Johansen ved Blomstrandhamna, Svalbard, som deltager på Adolf Hoels 1908-ekspedisjon. Foto: Norsk Polarinstitut.

Vestfold

Larvik Sjøfartsmuseum

Adresse: Kirkestredet 11, 3250 Larvik
Telefon: 33 12 64 09
Kontaktperson: James Ronald Archer (33 12 62 98)
Startår: 1926, med egnete lokaler først fra 1962
Åpningsperiode: 15.6.-31.8.
Åpningstid: Hverd. 11:00-14:00, sønd. 12:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Museet har egen Colin Archer-avdeling med bl.a. modell av polarskipet *Fram* og fotografier fra byggingen og stabelavløpningen, samt medisinskrinet som Amundsen benyttet på *Fram*- og *Maud*-ferdene.
- Det planlegges en egen Oscar Wisting-avd., og museet har en del materiale om ham, bl.a. et par ski han skal ha brukt på en del av skituren til Sydpolen. Fra Wistings svigerdatter har museet mottatt mammut-støttenner, lårben fra en urokse og en sammenfoldbar liten seilduks robåt. Det står en støtte av Wisting utenfor museet.
- Museet har også en liten hvalfangst-avdeling

Østlandsposten, Larvik *

Adresse: Bergejordet 23, 3269 Larvik.
Telefon: 33 18 40 00
Fax: 33 18 30 95
Kontaktperson: Journalist Per Nyhus
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid:

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- *Fram*-relaterte fotografier: *Fram* under bygging, Colin Archer, Nansen og Amundsen.

Hvalfangststasjonen Grytviken, Syd-Georgia i 1916. Foto: Norsk Polarinstituttts arkiv.

Kommandør Chr. Christensens Hvalfangstmuseum

Adresse: Museumsgt. 39, 3200 Sandefjord.
Telefon: 33 46 32 51 / 33 46 31 38
Fax: 33 46 37 84
Kontaktperson:
Startår: 1917
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Mai-sept: 11:00-16:00, tors 16:00-19:00, søn 11:00-17:00,
okt-april: tors 16:00-19:00, søn 12:00-16:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Gjenstander:

- Helmer Hanssens Roald Amundsen-samling: Materiale fra *Gjøa*, *Fram* (og *Maud*) samt eskimoisk etnografika, fotos, etc. Store deler av samlingen er langtids-deponert på Polarmuseet i Tromsø.
- Eskimoisk etnografika forøvrig - hovedsakelig knyttet til fangst på hval og andre sjøpattedyr.
- Tre hundesleder benyttet i Antarktis. Den ene ble brukt av Roald Amundsen til Sydpolen i 1911.
- Gjenstander i forbindelse med hvalforskning/hvalmerking.

Fotografier og filmer fra forsknings- og hvalfangstekspedisjoner i Antarktis:

- Filmer fra *Norvegia*-ekspedisjonene.
- Foto fra Peter I Øy og fra annekteringen av Bouvetøya.
- Foto etter polarflyveren Nils Romnæs (fra *Thorshavn*-ekspedisjonen).
- Foto fra Syd-Shetland, Syd-Georgia og andre steder i Antarktis.

Foto fra Svalbard:

- Tidlig hvalfangst.
- Foto etter Nils Romnæs 1938 med hvalbåten *Haug 3* samt sjøfly.

En rekke tilfeldige fotos fra arktiske strøk.

Biblioteket *Kontaktperson:* Bibliotekar Lone Kirchhoff
 Åpningstider: Man., tirs. 09:00-14:00, tors. 13:00-19:00.

- Ca 14 000 bind. Emneområder: hval, hvalfangst, sjøfart, ekspedisjonsberetninger særlig fra polarområdene, fortrinnsvis utgivelser fra 1800- og 1900-tallet.
- Skipsjournaler, fortrinnsvis fra 1900 til 1940-årene.
- Avisutklipparkiv om hval og hvalfangst 1920-68 og fra medio 1981 frem til idag.
- Referanseverk om hvalfangst.
- En stor arkivaliasamling med materiale angående hvalfangst, personer og selskap med tilknytning til hvalfangsthistorie og beslektede emner.

Norsk Polarinstitutt har kopi av en del av katalogen.

Sandefjord Sjøfartsmuseum

Adresse: Prinsensgt. 14-18, 3200 Sandefjord.
Telefon: 33 46 32 51 / 33 46 31 38
Kontaktperson:
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Mai-sept. 11:00-16:00, søn. 11:00-17:00,
 okt-april søn. 12:00-16:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- En større Roald Amundsen-samling, i stor grad knyttet til Helmer Hanssen: mindre etnografiske gjenstander, menyer, fotografier, telegrammer, diplomer, sanger, akvareller, litografier, tegninger, avisutklipp, brev 1914 fra Amundsen til Helmer Hanssen, slededagbøker fra Anadyrturen II, III, IV ut fra *Maud*, mammut- og hvalrosstann, truger, kajakk, tobakksdåse etter Amundsen, Sydpolflegg, hårsaks, barbersaker, solbriller, glass fra *Fram*, hundeseletøy, anorakk, biter av *Latham*.

Samlingen administreres sammen med Hvalfangstmuseet og store deler av den er nå langtidsdeponert på Polarmuseet i Tromsø (se under Kdr. Chr. Christensens Hvalfangstmuseum).

Vestfold Fylkesmuseum

Adresse: Farmannsveien 30, 3100 Tønsberg.
Telefon: 33 31 29 19 / 33 31 24 18
Kontaktperson: Per Thoresen
Startår: 1939
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 15.5-15.9 10:00-17:00, søn 13:00-17:00, vinter: i kontortid

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Samlingen er sentrert om hvalfangstvirksomheten i nordlige og etterhvert også i sydlige polarområder. Det meste av materialet er utstilt i basisutstillingene og er en arv fra gamle Tønsberg Museum (etablert 1894).

- Råstoffkildene illustreres med hvalskjeletter og -fostre.
- Fangstmetodene dokumenteres/illustreres med forskjellige utgaver av Svend Foyns kanoner (en er deponert på Hvalfangstmuseet i Sandefjord) og harpuner.
- Museet har også en «moderne» Bofors-hvalkanon med norsk-produserte harpuner.
- Fartøypene er dokumentert gjennom en lang rekke (stort sett samtidige) modeller.

Hvalflensing i Grytviken, Syd-Georgia, 1929. Postkort i Norsk Polarinstituttets arkiv.

- Messe-interiøret i fl. kokeri *Pelagos* er gjenoppbygd i utstillingene.
- Det er to utstilte modeller av landstasjoner på Syd-Georgia.
- Spekkgryster.
- Opphalingsklo fra moderne hvalkokeri.
- Museet har også atskillig arkivmateriale med tilknytning til hvalfangsten.
- Fotomateriale.
- I samarbeid med Vestfold Historielag og Hvalfangstmuseet i Sandefjord har museet gjennomført et stort anlagt intervjuprosjekt med gamle hvalfangere.

Preus Fotomuseum

Adresse: Langgt 82, Postboks 124, 3191 Horten.
Telefon: 33 04 25 57
Fax: 33 04 46 14
Kontaktperson: Bibliotekar Torvill Solberg
Startår: 1976
Åpningsperiode:
Åpningstid:

Museet er under omforming til et Nasjonalmuseum for fotografi og skal flyttes til større lokaler ved Karljohansvern i Horten.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Noen Ponting-bilder,
- Ca 80 panoramabilder fra A. Miethe og den tyske *Graf Zeppelin*-ekspedisjonen til Svalbard 1910,
- En eske med glassplater av *Fram* under reparasjon og med Amundsen, Rønne, Hj. Johansen.

Holmestrand Museum

Adresse: Nils Kjærs gt. 4, 3080 Holmestrand
Telefon: 33 05 39 22 / 33 05 13 80
Kontaktperson: Johan Storm, Solåsvn. 27, 3080 Holmestrand
Startår: 1929 - Holmestrand Museumsforening dannet i 1952
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: St Hans-midt aug hverd.11:00-15:00, ellers søn 12:00-16:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Originale glassnegativer og kopier av *Frams* hjemferd 1896. Fotograf Sigurd Storm (1886-1967).

Buskerud

Kongsberg Skimuseum

Adresse: Norsk Bergverksmuseum, P.b. 18, Hyttegate 3, 3601 Kongsberg
Telefon: 32 73 32 60
Fax: 32 73 02 63
Kontaktperson:
Startår: 1994
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Hverdager 10-16

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Utstyr etter Erling Kagges og Børge Ouslands Nord- og Sydpolturer.

KVM, Norsk Forsvarsteknologi as *

Adresse: Postboks 1003, 3601 Kongsberg
Kontaktperson: Bestyrer Kjell Jonassen
Startår: 1964
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Etter avtale

*Produksjon av
hvalkanon nr.
500 blir markert
ved Kongsberg
Våpenfabrikk
sommeren 1946.
Foto fra boken:
Streiftog
gjennom Kongs-
berg Våpen-
fabrikks historie.*

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- KVM er et lukket museum (en del av bedriften), men omvisning etter avtale. Av polarinteresse er særlig det som angår hvalfangstkanoner.

Lågdalsmuseet

<i>Adresse:</i>	Tillischbk. 8/10, 3600 Kongsberg
<i>Telefon:</i>	32 73 34 68
<i>Fax:</i>	32 72 41 71
<i>Kontaktperson:</i>	Konservator/bestyrer Haakon Livland
<i>Startår:</i>	1924
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	18.5.-31.8. 11:00-15:30. Resten av året etter avtale

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- 20 katalognummer fra tannlege Ristvedt på Kongsberg som var med Roald Amundsen på *Gjøa*-ferden. Skal bl.a. ha Amundsens ski.
- Noen eskimogjenstander av tre fra samme ekspedisjon, i magasinet.

Oppland

Foreløpig ingen kjente samlinger.

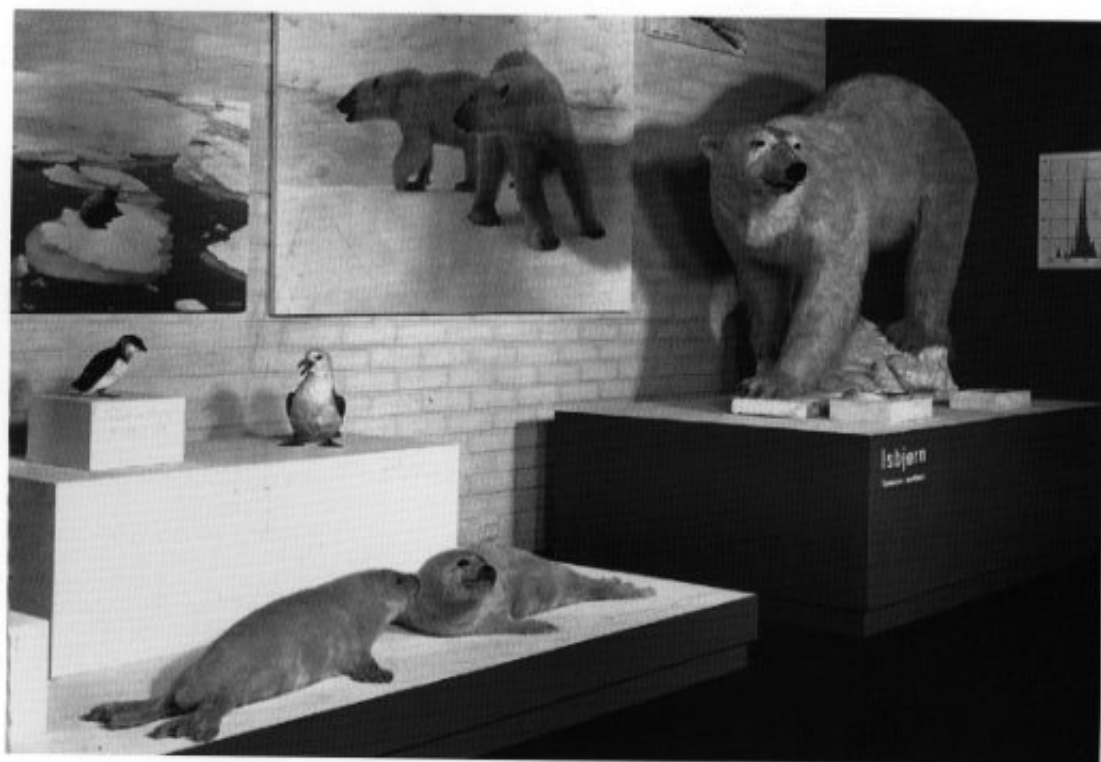
Hedmark

Norsk Skogbruksmuseum

Adresse: Postboks 117, 2401 Elverum
Telefon: 62 41 02 99
Fax: 62 41 30 15
Kontaktperson:
Startår: 1954
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 1.10-31.5 10:00-16:00, ellers 10:00-18:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Norsk Skogbruksmuseum, skogbruk, jakt og fiske tar seg av norsk jakt- og fangst historie og har i den sammenheng en arktisk avdeling som viser de vanlige dyreartene i Arktis, ikke bare dem det har vært drevet jakt og fangst på.
- Også en del fangst historisk materiale.
- Det samles inn dokumentasjonsmateriale til denne avdelingen som vil bli en del utvidet i årene som kommer. Den er ingen selvstendig enhet, men utgjør en del av den jakt- og fangst historiske seksjonen ved museet.

Postkort fra Skogbruksmuseet.

Oslo

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek

Adresse: Youngs g 11C, 0181 Oslo
Telefon: 22 40 17 58
Fax: 22 03 17 63
Kontaktperson:
Startår: 1909
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Tirs.-tors. 08:30-18:00, fre. 08:30-16:00,
15.5.-15.9. 08:30-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Kings Bay Kull Comp. Arbeiderforenings arkiv 1945-1963.

Forsvarsmuseet

Adresse: Bygning 62, Akershus festning, 0150 Oslo
Telefon: 22 40 35 82
Kontaktperson: Kapt. Jon Ulvensøen
Startår: 1978
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Tirs-fre 10:00-15:00, lør 10:00-15:00,
søn 11:00-16:00, 1. apr-1. okt i tillegg tirs og tors 10:00-20:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Tyske automatiske værtjenestestasjoner
Gjenstander fra den tyske værtjeneste-ekspedisjonen *Haudegen* på Nordaustlandet:
 - 1944/45, bl.a. Mauser gevær M 98 K
 - Sauer & Sohn haglgevær
 - Stasjonens hoveddagbok
 - Feltdagbøker
 - Registreringskort for radiosondeoppstigninger
- Noe arkivmateriale angående krigsoperasjoner på Svalbard og Jan Mayen (delvis kopiert fra Riksarkivet).
- Ammunisjon etter Nansen og 1. *Fram*-ferd.

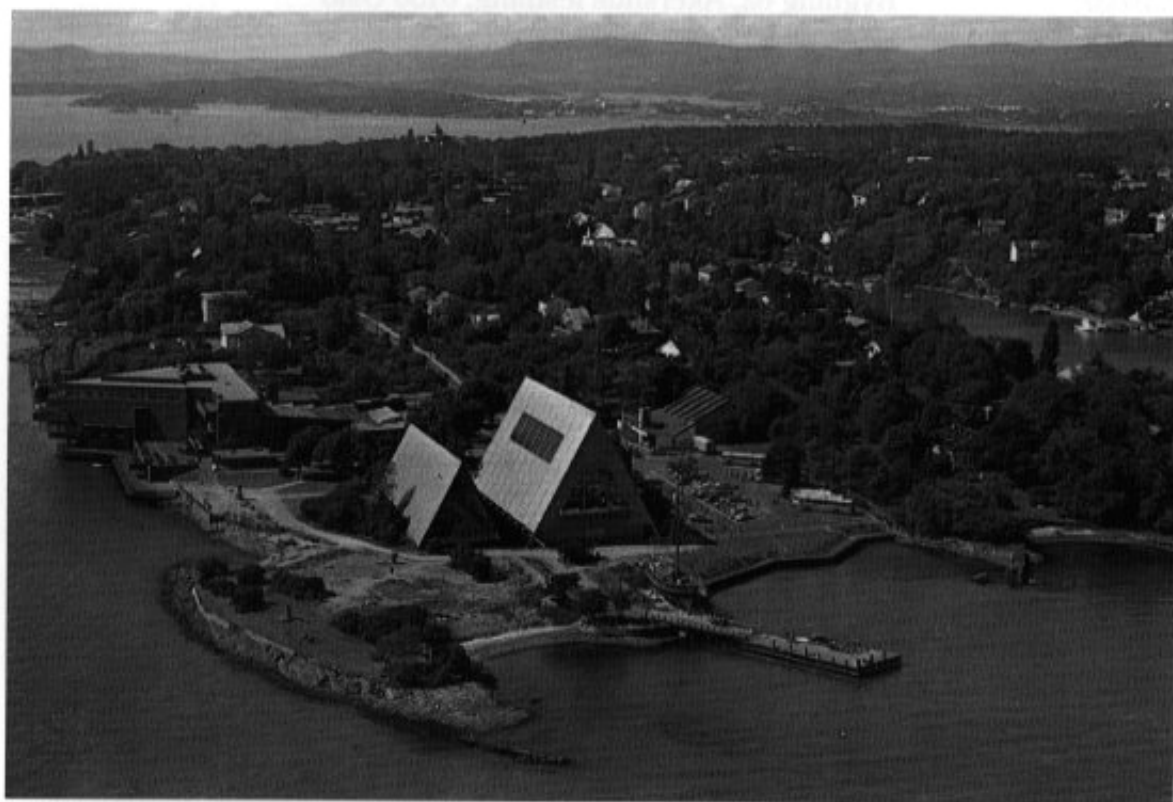
Framhuset

<i>Adresse:</i>	Bygdøynes, 0286 Oslo
<i>Telefon:</i>	22 43 83 70
<i>Kontaktperson:</i>	Bestyrer Kåre Berg
<i>Startår:</i>	1936
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	1.4.-30.4. : 11:00-14:45 1.5.-15.5. : 11:00-16:45 16.5.-31.8. : 09:00-17:45 1.9.-30.9. : 11:00-16:45 1.10.-31.10 : man.-fre. 11:00-14:45, lør-søn. 11:00-15:45 1.11.-30.11. : lør-son. 11:00-15:45 Ellers grupper etter avtale.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Polarskipet *Fram* er bevart sammen med noe av utstyret som ble brukt under Fridtjof Nansens, Otto Sverdrups og Roald Amundsens ekspedisjoner med skipet, såvel som under Amundsens andre ekspedisjoner.
- Fotografier, kart og tekster som illustrerer ferdene.
- Utstoppede polare fugler og dyr.

En katalog med bilder av gjenstandene er under utarbeidelse .

Framhuset på Bygdøy, med Gjøa i forgrunnen. Postkort.

Utstillingen

- Ski fra Nansens samling, 10-20 par, av samme type som ble brukt over Grønland.
- Noen trugepar.
- Otto Sverdrups ski fra Grønlandsturen 1888.
- Originale tegninger av *Fram* fra Colin Archer.
- Modell av *Fram* (som i 1893), ca. 1 m, samt urigget arbeidsmodell etter Colin Archer.
- Nansenslede med ekstra meier med nysølv beslag.
- Én av de to kajakkene fra Nansens og Hjalmar Johansens polekspedisjon er langtidsdeponert fra Skimuseet (den andre er fortsatt på Skimuseet.)
- En kajak Nansen ga Johansen etter tilbakekomsten (ikke brukt).
- Kiste etter Otto Sverdrup.
- Kiste etter Gustav Juel Wiik på *Gjøa*-ferden.
- Issag av samme type som ble brukt.
- Tung, klumpete slede (etter Sverdrup?).
- Teodolitt brukt på 2. *Fram*-ferd.
- Sydpolekspedisjonsslede (har ikke nødvendigvis vært på polpunktet).
- Sydpolekspedisjons-lettbåt presenning.
- Sydpolekspedisjons-lettbåt oljet lerret duk.
- 5-6 eskimokajaker samlet av Nansen på Grønland.
- Stubbslede for kajak fra Nansens og Johansens polekspedisjon.
- Modell av *Maud* laget under to ekspedisjoner av Odd Dahl og Gennadij Olonkin. Blokkene, mm., skåret ut av mammuttann.
- Vaskeservant, propell og del av akterstevnen fra *Maud*.
- To generatorer fra 1. *Fram*-ferd + kontrolltavle.
- Nødtelt fra *Norge*.

FRAM

- Selve skipet. Gjenstandene ombord er tidsmessig riktige, men alle er ikke nødvendigvis fra selve ekspedisjonene.
- Bysse: lite løst utstyr.
- Roald Amundsens dieselmotor (ukomplett) med noe verktøy.
- Nansenflasker.
- Nansens eskimosaker samlet på Grønland 1888/89.
- Selskinns- og hundeskinnklær.
- Musikkasse.
- Sengeteppe.
- Innrammede fotografier - ca 150.
- Eskimoklær fra 2. *Fram*-ferd.
- Helmer Hanssens fiolin.
- Kiste.
- Martin Rønnes symaskin (en større finnes på Bjaalands museum).
- Eskimoutstyr fra Fridtjof Nansen eller Otto Sverdrup.
- Et sydpoltelt.

- Norsk flagg.
- Lampe, verktøy, stativ, spleiseverktøy.
- Loggbøkene fra 3. *Fram*-ferd.
- Skinnklær, -støvler.
- Sydpolklær.
- Legeinstrumenter.
- Feltbar (kasse med flasker) etter Otto Sverdrup.
- Støvler.
- Noen saker etter Herman Georg Simmons (2. *Fram*-ferd).
- Skinnsovepose, klær, mm etter Oscar Wisting.
- Wistings sydpolski.
- Ski som har tilhørt Amundsen.
- Slipestein fra alle ferdene.
- Trommel med wire for dybdemålinger.

Ustillingsmontre utenfor skipet

- Flere teodolitter som har vært brukt. Sledekompass, sekstant, kikkertør, fartslogger, Amundsens kinoapparat, fotoapparater, planfilm i esker, meteorologiske måleinstrumenter.
- Nansens vannmåler laget av Anton Amundsen.
- Fullt utstyrt ammunisjonskasse med ladeutstyr.
- Wistings og Thv. Nilsens dekorasjoner.
- Sverdrups bibel.
- Amundsens bordbjelle.
- Kniv med skaft som ble laget ombord.
- Tallerkener med *Fram* på + ett sett bestikk.

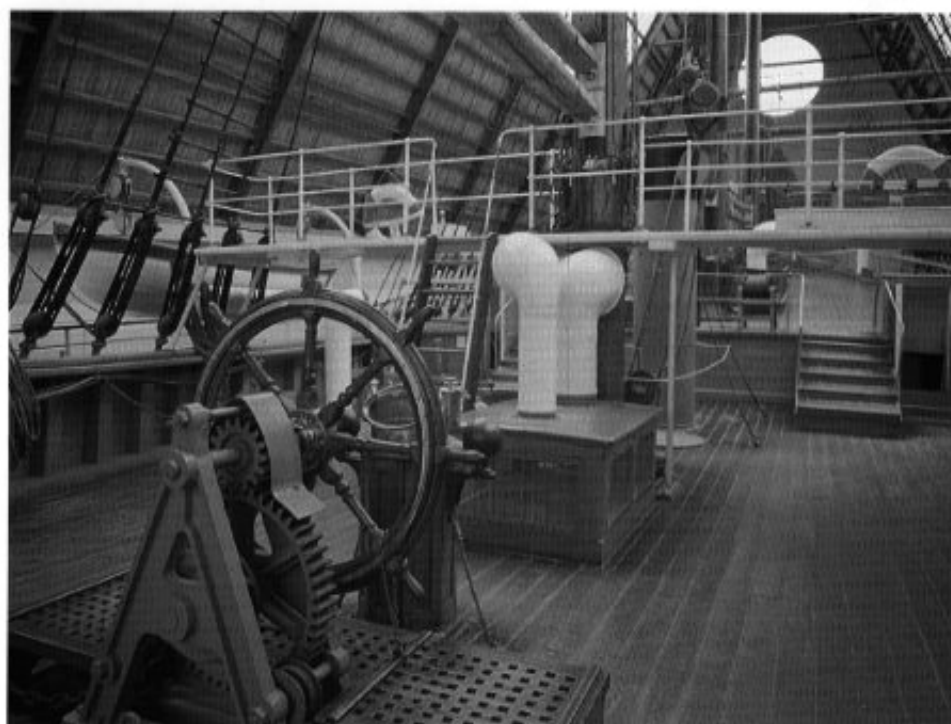

Foto: Jac. Brun/Fram-huset.

- Skråtobakk, suppeposer, fyrstikker fra 1. *Fram*-ferd.
- Bernhard Nordahls dagbok fra 1. *Fram*-ferd + solbrillene hans.
- Nansens eskimosamling av små gjenstander.
- Primus fra Frans Josef Land.
- Bit av sledemeiebeslag fra Nansens og Johansens overvintringstuft på Frans Josef Land.
- Trekasse med ca 50 glassdias fra 2. *Fram*-ferd.
- Fangstredskaper.
- Skipsutstyr.
- Saker etter H.U. Sverdrup, inkludert *Nautilus*-servise.
- Amundsens hund «Obersten»s sele.
- Ivar Fosheims gevær (deponert av Norsk Sjøfartsmuseum) og hans revolver, begge fra 2. *Fram*-ferd.

Skriftlig arkiv på kontoret

- Originalkart fra 2. *Fram*-ferd.
- Ca 150 originale fotografier (nitratnegativer, kopier), fremkallingskar, o.l. etter O. Sverdrup.
- Helland Hansens og Nansens håndskrevne analyse av vannmålinger fra *Frams* prøveferd rundt England.
- Diverse brev.
- Kopi av Johansens dagbok.
- Kopi av Ivar Fosheims dagbok fra 2. *Fram*-ferd.
- Et album etter Gunnar Isachsen med Wilse-bilder av *Frams* hjemkomst i 1902.
- Noen glassplater fra Jacob Vaages tur til Grønland med NSIU i 1930.

Gjenstander i privat eie - katalogisert med bilder. Egen liste ved Framhuset og NP.

Inkluderer:

- Prestruds ski fra Sydpolen, sledekompass, globus, solbriller, Prestruds skipskiste, skje, kompass med drammeglass.
- Roald Amundsen: lommeklokke, termos, «primus», Horlicks boks, flagg, skipskiste.
- To Amundsen-album av fotografert v/Framhuset.
- Kniver, geværer, harpuner, stjernekkikkert fra 2. *Fram*-ferd.
- Johansens pipe, lommeklokke, kiste.

Norsk Filminstitutt

Adresse: Grev Wedels plass, (Postboks 482, Sentrum), 0105 Oslo
Telefon: 22 42 87 40
Fax 22 33 22 77
Kontaktperson: Arne Pedersen
Startår: 1955
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Bibliotek: tirs.-tors. 12:00-19:00, ons.-fre. 12:00-15:30
Dok/Ref.arkiv: tirs.-fre. 12:00-15:30.
Begge stengt mandager.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

En del polarhistorisk dokumentarfilmmateriale, inkludert:

- Hvalfangst i Antarktis (bl.a. *Modern Whaling* 1936-37 og Prince Olav Harbour ca 1928).
- Hvalfangststasjoner i Bergen og Trondheim 1930.
- Selfangere ruster for Vesterisen 1958.
- *Norvegia*-ekspedisjonene til Antarktis 1927-31.
- Svalbard 1947.

*Gunnar Isachsen filmer på Hvalfangststasjonen på Deception Island, 1931.
Foto: Eggvin/Norsk Polarinstitut.*

- *Fram*-filmklipp.
- Nansen i Tiedemans tobakkreklame.
- Wilkins og Eielsons ankomst til Svalbard 1928.
- Roald Amundsen filmklipp, bl.a. mottagelsen av Wilkins og Eielson 1928, *N25* ankommer Oslo 1925. Antarktisekspedisjonen, *Norge*-ekspedisjonen, *Josephine Ford og Norge* i Ny-Ålesund, kavalkade over Amundsens liv, avduking av bautastein i Borge 1929 med bl.a. Wisting, *Mauds* stabelavløpning, Amundsen forlater Bergen med *Latham*. *Roald Amundsen*, dokumentarfilm fra 1954 laget på originalt filmmateriale.
- Polsk film fra Hornsund 1950-årene.
- *Bare ett liv* - russisk/norsk film fra 1961 om Nansens liv.
- Operation *Haudegen*, German Navy in Nordaustlandet, Svalbard, 1944-45.
- *Discovery II* in the Antarctic, 1932 og 1936.
- *Modern Polar Exploration* (1949), inkl. *Norsel* og Maudheim i Antarktis.
- *The White Continent* (1949). Overfarten og ilandsettingen av Norsk-britisk-svensk antarktisekspedisjonen 1949-52.
- *The Secret Land: A Record of Task Force 68, 1946-47*. US Navy (Operation Highjump) in Antarktis.
- *Nanook of the North* (1922). Eskimoliv på østkysten av Hudson Bay.
- Videokopier av britiske og australske dokumentarfilmer for fjernsyn om Scott, Shackleton, Mawson, Antarktis, Syd-Georgia, isbjørn, mm.

Norsk Folkemuseum

<i>Adresse:</i>	Museumsvn 10, 0287 Oslo (Bygdøy)
<i>Telefon:</i>	22 43 70 20
<i>Fax:</i>	22 43 18 28
<i>Kontaktperson:</i>	Billedarkivet
<i>Startår:</i>	ca 1910
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	Tirs.-tors. 12:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

A.B. Wilses fotografisamling, bl.a. fra Svalbard, samt:

- Album 12 (*Fram* ved Svartskog, 3. ferd, mannskap).
- Album 21 (1904, 1909, *Fram* ved Svartskog før avreisen til Antarktis).
- Album 59 (1910, *Fram*, på dekk, jobbing).
- Album 66 (Otto Sverdrup 1913).
- Album 342 (bygging av Framhuset).

En liste over ca 500 Wilse-fotografier med motivene Svalbard, Nansen og Amundsen finnes ved Norsk Polarinstitut.

Norsk Polarinstitutt

Adresse: Middelthuns g 29, (Postboks 5072 Majorstua), 0301 Oslo
Telefon: 22 95 95 00
Fax: 22 95 95 01
Kontaktperson: Bibliotek/billedarkiv
Startår: 1928 med forløpere tilbake til 1906
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 08:00-15:45, sommer 08:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Norges største samling av polarhistoriske fotografier. Norges største samling av publisert og upublisert polarhistorisk litteratur.
- Arkivmateriale, avisutklipp, biografier, dagbøker, skipsjournaler, noen malerier og tegninger, mm.
- Fotografier, rapporter, arkivmateriale fra de norske (statlige) ekspedisjonene til bl.a Svalbard, Jan Mayen, Øst-Grønland, Frans Josef Land, Antarktis fra 1906 frem til idag.
- En del gjenstander innsamlet under instituttets tidligere ekspedisjoner, inkl. ca 70 annekasjonsskilt fra Svalbard, samt eget eldre ekspedisjonsutstyr.

*Den norske antarktisekspedisjonen 1956–60.
Foto: Sigurd Helle/Norsk Polarinstitutt.*

Norsk Sjøfartsmuseum

Adresse: Bygdøynesveien 37, 0286 Oslo
Telefon: 22 43 82 40
Fax: 22 56 20 37
Kontaktperson:
Startår: 1914
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 20.04-30.09: 10:00-20:00, 1.10-19.04: 10:30-16:00

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Fangstutstyr (sel-/hvalfangst): geværer, harpuncanoner, håndharpuner, flenseutstyr, fangstbåter, dyresakser, mm.
- Ekspedisjonsutstyr: sleder, kjelker, klær, våpen, observasjonsinstrumenter, spisebestikk. Bensintanken fra *Latham*. Fra 2. *Fram*-ekspedisjonen: ski, slede, hundepisk, Fosheims gevær (deponert på Framhuset). Skråtobakkpakke ca 6 x 4 cm med Nansens signatur, fra 1. *Fram*-ferd. En bit av *Norges*-duk med Amundsens signatur.
- Modeller: ekspedisjonsfartøyer som *Fram* og *Maud* (ca 2 m lange), *Gjøa* og *Endurance* (ca 1 m lange), *Southern Cross*. Sel- og hvalfangstbåter, bl.a. *Spes & Fides* og hvalkokeriet *Kosmos II*. Flymodeller - *N25* og *Latham*.
- Konstruksjonstegninger fra *Fram*.
- Litteratur: Ivar Fosheims dagbøker samt Per Scheis dagbok juli-okt 1898 fra 2. *Fram*-ferd. Peder Ristvedts og Gustav Juel Wiiks dagbøker fra *Gjøa*-ferden. Sverre Hassels fem dagbøker fra sydpolekspedisjonen. Thorvald Nilsens personlige arkiv fra *Frams* 3. ferd. Biblioteket har en stor samling polarlitteratur.
- Billedstoff: *Fram* under bygging og sjøsetting. De fleste av Otto Sverdrups 2. *Fram*-ferd bilder (fotografier og glassnegativer, samt noen glassdias (resten finnes på Framhuset)). En trekasse med ca 50 glassdias fra Amundsens sydpolekspedisjon, s/h og håndkolorerte. Mye billedmateriale knyttet til *Gjøa* og Nordvestpassasjen. Gunnar Isachsens ekspedisjoner.
- En del malerier med polarmotiver.
- Original fartøyer: polarskipet *Gjøa*.
- Arkeologisk/etnologisk materiale: gjenstandsmateriale fra utgravning i 1966 av 1600-talls hvalfangststasjon på Svalbard samt en del nyere tids gjenstander innsamlet samme år i og ved diverse fangsthytter.

Norsk Teknisk Museum

<i>Adresse:</i>	Kjelsåsveien 143, 0491 Oslo
<i>Telefon:</i>	22 22 25 50
<i>Fax:</i>	22 22 29 50
<i>Kontaktperson:</i>	Biblioteket
<i>Startår:</i>	1914
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	Man. stengt. 15.9.-14.5. tirs.10:00-20:00, ons.-fre. 10:00-15:00, 15.5.-14.9. tirs.-fre. 10:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Paul Berges fotosamling fra Roald Amundsen/Ellsworths flyekspedisjon 1925-1926 (Album nr 83 og 84).
- Norsk Luftseiladsforening: Minde fra Svalbard: *Norges* polflyvning 1926 (Album 105).
- Diderich H. Lunds fotosamling fra bygging av mast for luftskipet *Norge* på Ekeberg og bygging av hangar på Svalbard (Album 87).
- En bit av luftskipet *Norges* duk.

Oslo Bymuseum

<i>Adresse:</i>	Frognervn. 67, 0266 Oslo
<i>Telefon:</i>	22 43 06 45
<i>Kontaktperson:</i>	Jorun Sannstøl
<i>Startår:</i>	
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året unntatt 15.12 - 15.1
<i>Åpningstid:</i>	1.6.-30.8. tirs-fre 10:00-18:00, lør-søn 11:00-17:00. 1.9.-15.12 tirs-fre 10:00-16:00, 15.1.-31.5. lør-søn 11:00-16:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Flere fotografier av *Frams* hjemkomst 1896.
- Maleri av hjemkomsten.
- O. Sverdrups hjemkomst med *Fram* i 1902.
- Private fotografier av *Heimdal* med *Fram* på slep i 1902, en fotoserie av hjemkomsten sett fra Bygdøynes.
- En tegning av hjemkomsten.
- Fotograf Szacinskis studiofotografier av Otto Sverdrup og Fridtjof Nansen på ski «over Grønland».

Riksantikvaren

Adresse: Postboks 8196 Dep., 0034 Oslo.
Telefon: 22 94 04 00
Fax: 22 94 04 04
Kontaktperson: Billedarkiv
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Kontortid.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Mittets og Martin Skøiens fotografisamlinger, ca 2500 bilder, inkludert noen fra *Frams* hjemkomst i 1896.

*Ny-Ålesund, Svalbard, fredet av Riksantikvaren i 1992.
Foto: Herta Grøndal 1965/Norsk Polarinstituttts arkiv.*

Riksarkivet

Adresse: Folke Bernadottes vei 21, 0862 Oslo
Telefon: 22 23 74 80
Fax 22 23 74 89
Kontaktperson:
Startår: 1817
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Man-fre 09:00-18:45, lør.09:00-13:00
Kortere arbeidstid i perioden 15.5-14.9..
Arkivsaker som skal brukes etter kl.14:30 man-fre.
og på lørdager må bestilles før kl.14:30 de
fem første ukedagene.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Arkiv som inneholder materiale fra polarområdene:

Finansdepartementet, 1. skattekontor.

- Statens regnskapsfører for Svalbard, skattesaker 1926-1928 (1 pk.).

Fiskeridepartementet.

- Avlevering 1971: Materiale om sel-, hvalfangst og fiske i Ishavet og Antarktis, bl.a. om Grønlandssaken.
- Fiskerikontoret: Materiale om fiske og selfangst i Ishavet, bl.a. Selfangstkommissjonen av 1926 og om Grønlandsutvalgene.
- Fangstkontoret: Materiale om norsk virksomhet i polarstrøkene i tiden 1923-1980.
- Selfangstkommissjonen 1926, ca. 3 hm uregistrert.

Handelsdepartementet, Industrikontoret 1903-1946.

- Svalbardsaker, Bjørnøyasaker, Store Norske Spitsbergen Kulkompani, Kings Bay Kull Compani, De norske kullfelter Spitsbergen og Norges Svalbard- og Ishavs-undersøkelser.

Indredepartementet, 1. indrekontor D.

- Nordhavsekspedisjonen (1876-78). Innberetninger, budsjett og regnskap, diverse korrespondanse. En god del av materialet vedr. redaksjonskomiteen for general-innberetningen.

Industridepartementet, Administrasjonsavdelingen.

- Norsk Polarinstitut 1933-1979.

Justisdepartementet.

- 2. sivilkontor C. 15 pakker Svalbard 1921-1961 vesentlig om sysselmannen.
- 4. sivilkontor S. 2 esker om Svalbard - den ene merket *Nordsysse* - 1957-1960.
- Politikontoret P. 1 pakke øst-Grønland og Svalbard 1925-1939.

Sosialdepartementet.

- 2. medisinalkontor L. Ang. loven om Svalbard, 17.07.1925, forskrifter ang. det alminnelige sunnhetsvesen, bevilgninger til medisinske formål, anvisninger, fiskerileger. 1921-1941.
- Russiske leger, resolusjoner og forskrifter oversatt til russisk, arbeidsgiverens plikter i h.h.t. Bergverksloven, proviantlister for selskapene, utvidelse av sykehus, Bouvetøya og Jan Mayen, diverse. 1921-1941.

Privatarkiv nr. 61.

- Arbeidskomiteen for Nansens polferd - kopibøker, innkomne brev, regnskaper 1891-1897.

Forsvarets arkiv.

- Forsvarets krigshistoriske avdeling, eske 214. Svalbard distriktskommando 1941-1942. Norske kompani på Island og Jan Mayen 1940-1945.

Norsk Polarinstitutt

- Overleveringen fra NP er delt i to: Materiale 1907-40 og NSIU-materiale. Materialet berører mange forskjellige emner som instituttets forgjengere var involvert i. En avleveringsliste finnes ved NP.

En del billedmateriale finnes katalogisert sammen med de aktuelle arkivene.

Skimuseet i Holmenkollbakken

<i>Adresse:</i>	Skiforeningen, Kongevn 5, 0390 Oslo
<i>Telefon:</i>	22 92 32 00
<i>Kontaktperson:</i>	Museumsbestyrer/konservator Karin Berg
<i>Startår:</i>	1923, nytt bygg 1983
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	Mai-sept 10:00-17:00, juni 09:00-20:00, juli 09:00-22:00, aug 09:00-20:00, okt-april 10:00-15:00 (lørd./helligd. 11:00-16:00)

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Utstyr fra Roald Amundsens ekspedisjon til Sydpolen og fra Fridtjof Nansens ekspedisjoner over Grønland og over Polhavet. Bortsett fra Roald Amundsens sydpoltelt og Nansens og Johansens klær, som er kopier, er alt utstyr originaler:

- Sydpolferden: Fire par ski, ett par staver, ett norsk flagg, ett par støvler, ett par reinskinnsko, ett par reinskinnsstøvler, ett par lange sokker, ett par votter, en kjelke m/tauverk, en anorakk m/pelskrave, ett par briller m/etui, ett par øyedeksel av skinn og lær, ett kompass m/treeske og glass, ett fotoapparat, spisebestikk m/pose, en sovepose av reinskin, en strikkelue, ett

par votter, to kjeler, ett lokk, ett «propanlokk», en trekiste for oppbevaring av proviant, en proviantbok, en kopp, en øse, to matbeholdere, en rundeske m/lokk, en flaske, en liten rundeske m/lokk, Amundsensfigur m/reinsdyrpels, støvler og votter. Amundsens hund «Obersten» utstoppet.

- Polhavet: En kajakk, en slede, en pumpe, en åre, ett segl, to par ski, Nansenfigur m/belte, skinnsko, gamasjer, votter (resten av klærne er kopier), Johansenfigur m/votter, vindskogamasjer og åre. Beholder m/lokk, to votter, skinnpose m/div. småting, to små beholdere m/lokk, en hatt, tre syler, en metalltrakt, flintstykker, en saks, ett hoggjern, hyssing, to borrh, liten øks, knipetang, to skjeer, en øse, ett skrujern, ett krus m/rundhank, boks m/bor og filer, en lampeholder, to lærpunger, tre preparatsylindere m/kork, tre lærruller, en saks, tre medisinglass, en bandasjerull, en lykteholder, en skinnpung m/patroner, en fyrstikkeske, ett unionsflagg, to øyebeskyttere (solbriller), ett termometer, ett kompassdeksel, tre patroner, en trådsnelle, taustumper, fiskekroker, lærpose, oksygenfilter.
- Grønland: En båt av seilduk m/årer, en slede, ett par ski, tre enkelt-ski, en truge, tre bambusstaver m/isøksformet hode, ett kokesett m/varmeapparat, kjele, lokk og beholder, en kikkert.

Antagelig også Walter Wellmans skikjelke fra hans ekspedisjon på Svalbard 1907/09.

Universitetsbiblioteket i Oslo, Håndskriftsamlingen og Fotografisamlingen

Adresse: Drammensveien 42, 0255 Oslo
Telefon: 22 85 50 50
Fax: 22 85 90 50
Kontaktperson: Univ.bibliotekar Oddvar Vasstveit (Håndskrift),
Grete Østgaard Lund (Fotografi)
Startår: 1811
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 08:30-15:30, tors. 08:30-19:45, lør. 08:30-13:45
I tiden 15.5.-14.9. er det noen små avvik fra disse tidene.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Roald Amundsen:

- Store samlinger korrespondanse, dagbøker, skipsjournaler mm. i forbindelse med hans polarekspedisjoner.
- Émile Racovitzas tegninger av Amundsen.
- Brev til Kong Haakon fra Sydpolen.

Fridtjof Nansen:

- Etterlatte papirer. Arkivet inneholder en stor samling av brev, manuskripter, vitenskapelige oppteignelser, osv. vedrørende hans polarekspedisjoner og øvrige vitenskapelige virke.

- Brevveksling mellom Nansen og Colin Archer (nr 48) samt et sett konstruksjonstegninger av *Fram*.
- Ni dagbøker fra 1. *Fram*-ferd.
- Beskjeden fra overvintringshytta på Frans Josef Land 1896.

Fra 1. *Fram*-ferd:

- Bernhard Nordahls poesialbum, Anton Amundsens dagbok 18.6.1893-19.8.1896, Fem bind. opptegnelser av B. Nordahl 24.6.1893-10.3.1894,
- *Framsja* 10.12.1893-18.2.1894,
- Loggbok 1896 ført av Sverdrup/Scott Hansen,
- Journal 29.6.1893-10.8.96, mm.

Fra 2. *Fram*-ferd:

- Magnetiske og meteorologiske observasjoner.

Annet:

- Hjalmar Johansen: Dagbøker mm. (1893-1912).
- Sigurd Scott-Hansen: Dagbok (1910-11). Mikrofilm av original i privat eie.
- H.F. Gjertsen: Dagbok fra *Fram* 1.5.1910-24.4.1911.
- Gunnar Isachsen: Arkiv, 6 esker.
- Tryggve Gran: Dagbok fra Scotts antarktisekspedisjon, 1.-19.1. og 30.4.-7.6.1911. samt fotokopi av uredigert avskrift av lydbåndopptak av samtale mellom Roland Huntford og Gran.
- Alexander Nansen: Papirer vedrørende den økonomiske side av Roald Amundsens ekspedisjoner (12 mapper).
- Harald Ulrik Sverdrup: Vitenskapelige arkiv. Inneholder bl.a. materiale vedrørende *Gjøa*-ekspedisjonen (de vitenskapelige resultater), *Maud*-ekspedisjonen, *Nautilus*-ekspedisjonen (1931), *Aeroarctic* (1931-33), Ellsworth Trans Antarctic Flight Expedition (1933) og Den norsk-svenske Spitsbergen-ekspedisjon (1934).
- Vitenskapelig materiale fra seks norske polarekspedisjoner:
 1. Den norske Nordhavs-ekspedisjon, 1876-78.
 2. *Fram* I, 1893-96.
 3. *Gjøa*-ekspedisjonen, 1903-06.
 4. Ritmester Gunnar Isachsens Spitsbergen-Expedition, 1909-10.
 5. *Fram* III, 1910-12.
 6. D.S. *Haugastøl* av Christiania, 1915.
- Skipsjournaler: En samling journaler etter 60 norske ishavsfartøyer, fra tidsrommet 1853-1922.
- Norsk Luftseiladsforening a/s for Amundsen-Ellsworths polflyvning 1925 (25 mapper).
- Iens Munch: *Beskriffuelse paa den Noruest Passagie Reigse, fraa den 9 Maj 1619 oc thill denn 25. Septemb: Anno 1620*. Egenh. underskrift. 24 bl.
- Adolf Hoel: Diverse papirer vedrørende Svalbard og vedrørende ishavsfangst.
- Beretning fra en inspeksjonsreise fra København til Grønland for å finne ut hvilke steder som kunne egne seg til bosetning for «Europæere». 18 århundre, samt annet eldre grønlandsk materiale.

- Oskar von Vojnich (ungarsk Godsbesider): Bei dem Kapitän Ingebrigtsen. Uddrag av v. Vojnichs Dagbog under en Reise til Spitsbergen i 1898. 15 s.
- Journal holden paa reisen fra Rensdyrland til Isfjorden 1872-1873 af et medlem af en Spitsbergenexpedition. 1913 av L. Palander. To brev fra Fr. Nansen og to fra Palander vedligger. 11 bl.
- Svalbard, Skolen: Dagbok for folkeskolen i Longyear City, Spitsbergen. 1924-32. Sokneprest P. Sefland.

Materialet er ordnet og katalogisert.

- Universitetsbiblioteket har også en større fotosamling med bl.a. Nansens egen fotosamling, trykk og tegninger (hvorav 90% foto, 3620 originalmotiv). 3500 av Nansens fotografier er lagt inn i en avansert database som er åpen for søking fra publikum. Basen tilgjengelig over Internet og kommer i CD-rom-utgave. En liste over typer og mengder av Nansen-fotografier finnes også ved Norsk Polarinstitut.
- Enkelte av Amundsens fotografier.
- Helmer Hanssens fotosamling fra Sydpolekspedisjonen overtatt fra UB i Bergen.

Universitetets Etnografiske Museum

<i>Adresse:</i>	Frederiksgate 2, 0164 Oslo
<i>Telefon:</i>	22 85 93 00
<i>Fax:</i>	22 85 99 60
<i>Kontaktperson:</i>	1. konservator Tom G. Svensson, fotograf Ann Christine Eek
<i>Startår:</i>	1857
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	15.5-14.9 11:00-15:00, ellers 12:00-15:00. Stengt mandager.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Klær, utstyr, redskap fra circumpolare folkeslag innsamlet av bl.a.:

- Roald Amundsen under *Gjøa*-ekspedisjonen, samt hans samling av etnografiske fotografier fra denne ekspedisjonen (Netsilik).
- H.U. Sverdrup under *Maud*-ekspedisjonen (Tsjuksjer og Evener).
- Gustav Holm fra Øst-Grønland 1885 (resten av samlingen finnes i Grønlands Nasjonalmuseum, Nuuk).
- H. Rink, grønlandsk kunst fra 1860-tallet (resten i Grønlands Nasjonalmuseum, Nuuk).
- Christian Leden fra Hudson Bays vestkyst 1917, 1925.
- Adrian Jacobsen fra nord Alaska 1908.
- Knud Rasmussen: en liten samling fra Vest-Grønland 1904.
- Søren Richter: en samling av jordfunn fra Øst-Grønland.

En mer detaljert liste finnes også ved Norsk Polarinstitut.

Universitetets Myntkabinett

Adresse: Frederiks gate 2, 0164 Oslo
Telefon: 22 41 63 00 / 22 41 69 73
Fax: 22 41 10 12
Kontaktperson: Håkon Ingvaldsen
Startår: 1817
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 12:00-15:00; 15.mai-15.sept 11:00-15:00
Stengt mandager og de spesielle helligdager

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Nansens, Amundsens og Sverdrups samling av ordener, utmerkelser og medaljer er utstilt frem til 1995.

«Dagbladet» *

Adresse: Akersgt. 49, 0180 Oslo.
Telefon: 22 20 20 90
Kontaktperson:
Startår:
Åpningsperiode:
Åpningstid:

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Bl.a. Kings Bay-fotografier fra begynnelsen av 1950-årene.

NTB – Fotoarkivet

Adresse: Holbergsgt. 1 (Pb 6817 St Olavs Plass), 0130 Oslo.
Telefon: 22 20 16 70
Fax: 22 20 01 07
Kontaktperson:
Startår:
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Man-fre. 08:00-16:00 (tlf. 08-21)

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Bl.a.:

- Bygging av Framhuset og landsetting av *Fram*.
- Otto Sverdrup portretter.
- *Fram* i Trondheim 1896.

Akershus

Fridtjof Nansen Stiftelsen på Polhøgda *

<i>Adresse:</i>	Fridtjof Nansens vei 17, 1324 Lysaker.
<i>Telefon:</i>	67 53 89 12
<i>Fax:</i>	67 12 50 47
<i>Kontaktperson:</i>	Kontorsjef Grete Haram
<i>Startår:</i>	Bygget 1901
<i>Åpningsperiode:</i>	Hele året
<i>Åpningstid:</i>	Kun etter avtale

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Fridtjof Nansens hjem bevart delvis som det var i hans levetid.
- Nansens arbeidsværelse står stort sett urørt med bl.a. originale voksruller med Nansens stemme, statsministerens brev til Nansen da han fikk Nobels fredspris.
- Nansens private bibliotek.
- Noen fotografier.
- Nansens grav i haven.
- En liten museal samling er utstilt i et rom i kjelleretasjon.
- Ellers bl.a. Nansens kommager fra Grønlandsturen, hans ambassadøruniform og et Nansen-pass (som er det eneste som er utstilt i Norge).

Nansens hjem «Polhøgda». Foto: Fridtjof Nansen Institutt.

«Uranienborg». Postkort.

Roald Amundsens Hjem «Uranienborg»

Adresse: Roald Amundsens vei 192, 1420 Svartskog
Telefon: 66 80 01 05
Kontaktperson:
Startår: 1933
Åpningsperiode: 15. mai - 15. september
Åpningstid: 11:00-17:00 (omvisning hver time), stengt mandager.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Roald Amundsens hjem bevart stort sett som det var da han bodde der, med møbler, bilder, pyntegjenstander, osv, samt noen ekstra gjenstander fra hans ferder, bl.a. et lommeapotek fra Antarktisekspedisjonen. Skrivebordet står tilsynelatende omtrent som Amundsen forlot det i 1928.
- Registreringskataloger er oppbevart ved Norsk Polarinstitutt, Oslo.
- En samling fotografier.
- Samling med polarlitteratur.
- Ca 780 gjenstander er registrert, inkludert flagget som antagelig var med til Sydpolen.

Østfold

Borgarsyssel Museum

Adresse: Postboks 226, 1701 Sarpsborg
Telefon: 69 15 50 11
Fax: 69 15 61 30
Kontaktperson:
Startår: 1921
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: 18.5-1.9 10:00-15:00, ellers 08:00-15:30

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Noen enkelt-gjenstander som kan knyttes til Roald Amundsen og hans slekt, bl.a. en lensepumpe som skal være fra *Fram*.

Østfold fylkes billedarkiv

Adresse: Fylkeshuset, Oscar Pedersensv. 39, Pb 220, 1701 Sarpsborg
Telefon: 69 11 70 00
Fax: 69 11 71 18
Kontaktperson: Konservator/arkivleder Kari Grindland
Startår: 1968
Åpningsperiode: Hele året
Åpningstid: Hverd. 09:00-15:00.

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

Ca. 150 fotografier fra Roald Amundsens polarekspedisjoner:

- Ca 140 negativer avfotografert etter album som tilhører Gyldendal forlag.
- Avfotograferte bilder av Amundsens barndomshjem.
- To deponerte «original» kopier av Amundsen, Ellsworth + en til ved radiostasjonen i Ny-Ålesund.

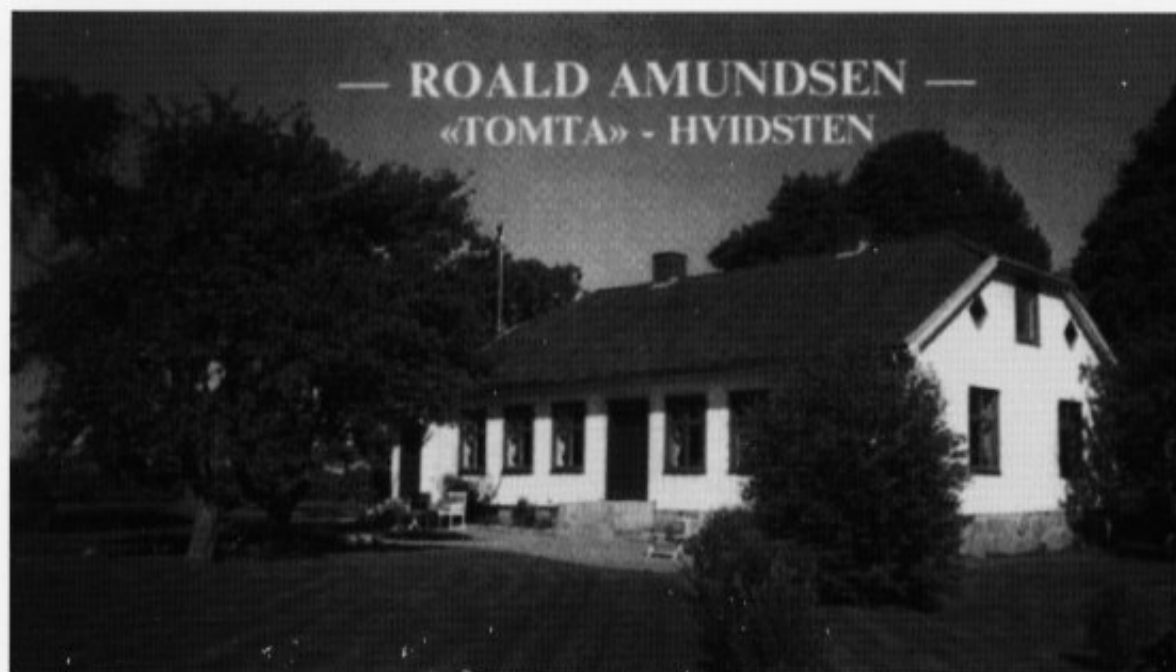

Foto: Odd F. Lindberg/Borge kommune.

Roald Amundsens Minne

Adresse: «Tomta», 1545 Hvidsten
Kontaktperson: Borge kulturkontor, 1650 Sellebakk
Startår: 1940
Åpningsperiode: Ca 15.6.-20.8
Åpningstid: Søn. 12:00-16:00

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Roald Amundsens fødested hvor hans familie bodde til han var tre måneder gammel.
- En minneutstilling med fotografier og gjenstander fra Amundsens ekspedisjoner. Skal bl.a. være original-navneskiltet til *Gjøa* samt ski som Amundsen brukte på Sydpolturen.
- Avfotograferinger av Bjaalands fotografier fra Sydpolturen.

Hvaler Bygdemuseum

Adresse: Spjærøy
Kontaktperson: Styreformann, 1674 Vesterøy
Startår:
Åpningsperiode: *Åpningstid:*

Kort beskrivelse av den polarhistoriske samlingen:

- Noen gjenstander knyttet til Roald Amundsen, f.eks hans støvler.

Norsk Polarinstitut
er ansvarlig for kartlegging
og naturvitenskapelige
undersøkelser av norske
polarområder og er
fagorgan for norsk polar
miljøforvaltning.

Instituttet er rådgiver
for norske myndigheter

Norsk Polarinstitut
har utgitt kart og
vitenskapelig litteratur
siden 1929.

ADRESSE:

Norsk Polarinstitut
Middelthuns gt. 29
Postboks 5072 - Majorstua
N-0301 Oslo

Telef.: 22 95 95 00
Fax: 22 95 95 01
Telex: 74745 Polar N

SVALBARDKONTORET:
9170 Longyearbyen
Telef.: 79 02 26 00
Fax: 79 02 26 04

